

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej	K 24—	pol leta naprej	K 22—
celo leto naprej	12—	12—	celo leto naprej	11—
četrt leta	6—	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	2—	na mesec	1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v priložju levo), telefon št. 34.

Izba za vsak dan zvečer izvešči nedeljo in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto skupaj naprej	K 25—	pol leta	K 13—	četrt leta	6-50	na mesec	2-30
za Nemčijo:	celo leto naprej	K 30—	pol leta	K 15—	četrt leta	K 7-50	na mesec	K 3-50

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak, Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Ponočni ruski navali na nemško fronto.

VSI RUSKI NAPADI SO SE RAZBILI OB NEOMAJNI NEMŠKI OBRAMBENI ČRTI.

Berolin, 23. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan 23. marca. Vzhodno bojišče.

Rusi so preložili svoje glavno napadanje na večernejši večer in ponočne ure. Večkrat so navali na naše pozicije ob mostišču Jakobštata na obeh straneh železnice Mitava - Jakobštata, štirikrat pa na našo črto severno Vidsov. Medtem ko so opustili večje napadalne poskuse na fronti severo - zapadno Postav, kjer je naraslo število vjetnikov na 14 oficirjev in 889 mož, pač radi prekrvavih izgub, so med Naroškim in Višnjevskim jezerom opetovano z novo silo jurišali. Ogromna uporaba ljudi in municije tudi pri teh napadih in pri opetovanih podjetjih drugod, ni prinesla Rusom niti najmanjšega uspeha napram neomajni nemški obrambi.

Vrhovno armadno vodstvo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. marca. (Kor. urad.) Uradno se poroča:

Rusko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

CESARJEVA ZAHVALA BRANITELJEM MOSTIŠČA PRI UŠČIJEČKU.

Cesar je poslal generalu kavalrije baronu Pfanzer - Baltinu dne 21. t. m. tole brzojavko: V snočnem dnevnem povelju ste v imenu VII. armade izrekli občudovanje in zahvalo junaškim braniteljem mostnega okopa pri Uščiečku ob Dnjestrju, ki so dali povzdigujoč vzgled, kako more majhna četa v trdovratni borbi do skrajnih mej človeške moči držati svoj prostor tudi nasproti veliki sovražni premoči. Tudi Meni je srčna

potreba, da dam sporočiti posadki te utrdbe, za katero so se vršili tako vroči boji, njenemu poveljniku polkovniku Pianckhu, častnikom in moštvu 11. dragonskega polka, ki nosi Moje ime in ki se je vedno izborno izkazal, ter saperjem, ki so jim slavno stali ob strani, kako zelo vem ceniti njih delo, njih hrabrost in preziranje smrti in kako zelo sem jim Jaz in z Menoj Moja vojska in domovina za to hvaležen.

Franc Jožef.

RUSKO URADNO POROČILO.

20. marca. V okolici Kangerskega jezera je poskusil neki nemški oddelek vdreti v naše črte; razpršil smo ga z ognjem. V okolici Dvinske je prišlo v posameznih odsekih do silnih artiljerijskih in infanterijskih bojev. Sovražne napade južno od Trisvjatskega jezera smo odbili. V pokrajini 5 km vzhodno od Tverea smo odbili sovražne napade in vpleni dve strojni puški. Med Naroškim in Višnjevskim jezerom so zasedle naše čete po boju vas Zarnarče, južno od Naroškega jezera, ter del sovražnih jarkov pri vasi Ostrovanah, severno od Višnjevskega jezera. V Galiciji ob Dnjestrju so naše čete po artiljerijski pripravi vzele s krepkim sunkom jarke ob mostišču vzhodno od vasi Mihalče, 4 km vzhodno od Uščiečka.

21. marca. V okolici Dvinske trajajo živahni artiljerijski boji. Vzhodno od Tverea smo zavrnili sovražni protinapad na vas Velikoje Selo. Vzhodno od Godužikov so vzele naše čete eno črto eksplozivnih sovražnih jarkov pri Baziličkah (10 km severozapadno od Postavija). Pri zavzetju mostišča pri Mihalcih (zapadno od Uščiečka, smo vpleni dva topa in drugega materiala. Večina braniteljev mostišča je padla v bližinskem boju.

RUSKA OFENZIVA NA SEVERU.

Z vzhodne fronte poroča vojni poročevalec Rudolf Brandt: Kar je bilo pričakovati vsled napredovanja in utrditve nemških uspehov na zapadu, se je zgodilo:

Rusi so izvršili veliko razbremenilno ofenzivo proti širokemu delu Hindenburgove fronte. Dne 16. marca so pognali Francozi svojo XXVII. divizijo proti ognjenemu obroču pri Verdunu in dne 17. marca je začela ruska artiljerija streljati od Trisvjatskega jezera tja do južno od Višnjevskega jezera, da izmeri daljave. Poleg klica po pomoči s strani zaveznika, je prisilil Ruse lastni nesrečni položaj k temu, da so poskusili, izboljšati svoje pozicije. Večinoma je sedaj, ko kopni sneg, skoro nemogoče, ostati v strelskih jarkih, zlasti na ruski strani, ker leže ruski strelski jarki mnogo nižje, kakor nemški. Zlasti hudo je to v bližini jezera.

Zato so rekli tudi ruskim vojakom, predno se je pričela silna ofenziva: »Vzemite si dobre nemške pozicije, da pridete iz vode!« Dne 18. marca zjutraj se je nato pričel napad na celi fronti. Na nekaterih točkah, tako severno od Postavija, so poskusili močnejši ruski oddelki, ko se je zdanilo, brez artiljerijske priprave napad. Lahko smo jih zavrnili in dve uri pozneje je pričela delovati ruska artiljerija zlasti silno južno od Višnjevskega jezera in severno od Postavija. Na prav opek del fronte pri Postaviju, je padlo več tisoč granat, uspeh bobnajočega ognja pa je bil prav majhen, tako da so prišle nato napadajoče ruske mase v silen ogenj infanterije in strojnih pušk. V gruclah so padali napadalci, ki niso na nobeni točki dospeli do ovir, dasiravno so prihajali s svojimi črtami od 400 metrov razdalje ponekod do 80 metrov. Južno od Naroškega jezera, kjer je nemška fronta nekoliko potisnjena nazaj in kjer je bilo mogoče prijeti Ruse tudi s strani, smo našli pred našimi črtami 3000 mrtvih Rusov. Tu so Rusi ponavljali čez dan večkrat svoje napade v gostih valovih, dočim pri Postaviju po glavnem napadu dne 18. marca ni sledil noben resen poskus več.

Splošni vtisk je ta, da Rusi ne gonijo več z nekdanjim brezobzirnostjo svojih mas v boj, kljub močni pripravi s strani artiljerije. Da so si Rusi kljub temu obetali od ofenzive velik uspeh, kaže dejstvo, da so poleg velikih mas infanterije, pripravili tudi konjenico, ki naj bi nas bila zasledovala.

Razporeženje braniteljev je izborna, izgube so naravnost čudovi-

to majhne. Branitelji so veseli, da je končan dolgi pozicijski boj.

Neki drugi poročevalec piše: Kakor kaže bobnajoči ogenj pri Postaviju, je pričakovati še stopnjevanje ruskih napadov. Zdi se, da bodo poslali Rusi v boj nove sile, tako da je pričakovati nadaljnega razvoja ruske ofenzive z velikimi masami, kljub temu, da je od dne do dne vsled kopnečega snega težje priti v tej pokrajini naprej.

Rusi prezgodaj pričeli.

Polkovnik Repington svari v listu »Times« pred prezgodnjo rusko ofenzivo ter pravi: Kakorkoli stoje stvari, smemo pričakovati od naših ruskih zaveznikov, da svojih načrtov ne bodo vedno izpreminjali in ne bodo skušali olajšati našega položaja s tem, da bodo pričeli na vzhodu s predčasno ofenzivo. Boljše bi bilo zanje, če bi nadaljevali svojo organiziranje in oboroževanje, kakor da se spuste v prenaplen in prezgoden napad.

Vojna z Italijo.

NEIZPREMENJENI POLOŽAJ NA ITALIJANSKI FRONTI.

Dunaj, 23. marca. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

Italijansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Prestolonaslednik na koroški fronti.

Dunaj, 22. marca. (Kor. urad.) Fml. in viceadmiral nadvojvoda Karel Fran Josip je bival zadnje dni v ozemlju koroške fronte. Ogledal si je več utrdb in obrambnih pozicij in je pohvalil hrabre posadke, katerih junaški pogum zadržuje sovražni ku vstop v koroško deželo. Ogledal si je tudi poškodbe, katere je povzročila sovražna artiljerija v nekaterih krajih.

Italijansko bojišče brez poročil.

Kmalu je bilo konec italijanske ofenzive. Cadorna se je zagnal s svojimi topovi in svojimi infanteristi ob trde skale in utrdbе vzdolž vse fronte proti Avstriji, o kateri so mu

O ruski ofenzivi.

Rusi so se pokorili povelju iz Pariza in tratijo svoje moštvo v brezmiselnih napadih. Na fronti Pilsner - Baltin, pri armadni skupini Böhm - Ermolli in pri armadi nadvojvode Jožefa Ferdinanda so se vršili zadnje dni spopadi, ki naznačajo skorajšnje velike boje.

Na nemški fronti se razvija velikopotezna ruska ofenziva z zelo močnimi ruskimi četami (2-3 armade), ter ima ta ofenziva brez dvoma velike cilje, dosedaj pa ni imela še nobenega uspeha. Popolnoma izredne so ruske izgube ter se bližajo v kratkem času teh bojev številki 100.000 mrtvih in ranjenih. Karpatska politika! Neugodne posledice za Rusijo pač ne morejo izostati. Sicer se ni pripetilo nič pomembnega.

Suhomlinov.

Bivši ruski vojni minister in član državnega sveta Suhomlinov je bil na carjev ukaz odstavljen kot član državnega sveta.

zlasti francoski poročevalci že dosti jasno povedali, da je nezlomljiva, da si torej tukaj Cadorna zaman razbija svojo glavo. Ali to pot se je reklo z ene strani, da se ima z novo ofenzivo razbremeniti Francoze pri Verdunu, z druge, da se otežkoči stališče avstrijske armade v Albaniji, s tretje, da je hotel Cadorna zopet pokazati zbornici, kako potrebna je vsa armada na avstrijski fronti in kak uspeh bi bil razkazal parlamentu. Ali prvi sunki Italijanov so bili odbiti in kjer se je pokazala na naši strani ofenziva, je bila uspešna, Italijane pa je razburilo dejstvo, da so se morale italijanske čete na važni gorski poziciji umakniti. Torej: Cadorna, nehaj! Počakaj lepšega vremena! Lepo je v Parizu, kot triumfator se giblje tam Cadorna, kot porazenec koroška z glavo, polno skrbi ob soški fronti. Kaka razlika! In od nikoder ni tistega solca, ki bi mu prisvetilo z zmagom...

Cadorna o težkočah vojne in o novi ofenzivi.

Poleg tega, kar smo povedali včeraj, dodajemo še, da je Cadorna

LISTEK.

Pri Bohuslavu.

Zorko Prelovec. (Praga.)

Zlata Praga! Središče češkega naroda, njegove zgodovine, kulture in umetnosti. Že davno se mi je hotelo oko diviti nad tvojimi krasotami. V preteklem letu sem blodil po Ogrskem, Moravskem, šel naposled na bojišče v Rusijo in usoda je hotela, da so me pred nedavnim časom iz Volinije poslali bolnega v zaledje. Slučajno v bolnico v Pragi. Izpolnila se mi je želja, da gledam do prelepe naše mesto. Včeraj je bil krasen pomladanski dan. Po mestnih ulicah in promenadah življenje in vrvenje: uniforme in civil, vse je hitelo uživati pomladansko sonce, v bližnji okolici. Zlasti v čolnih na Vltavi: je bilo živahno. Jaz pa sem sklenil obiskati na vojni oslepelega igralca, svojega prijatelja Bohuslava, ki je ljubljanskemu občinstvu še v dobrem spominu iz gledaliških sezon 1908/09, 1910/11 in 1912/13.

Izprosil sem si v ta namen pri vodstvu bolnice dovoljenje in sem jo mahnil mimo Narodnega divadla čez

most proti Smichovu, da poiščem Poděbradovo ulico, kjer ima Bohuslavova mati malo trgovino. Ženica me prijazno sprejme in pokaže vrata sinove sobe. Potrkam in vstopim. Naš Bohuslav s črnimi očali na nosu stoji pred menoj. Popolnoma zdrav, rdečih lic, le vidi reževe nič. Češki vprašam: Znaš me Bohuslav? (Poznaš me Bohuslav?) Radovedno odvrne: »Byli jsme spolu v poli? (Bila sva skupaj v polju?)« Odgovorim mu: Ne, ale daleko odtud — v Lublani. (Ne, toda daleč odtud — v Ljubljani.) Pri teh besedah se je reževe razjasnil obraz, spoznal me je po glasu. »Da si govoriš slovenski, bi bil takoj vedel, kdo si. Kako prideš v Prago? Prvi Slovenec naše družbe, ki me obišče! Prijatelj sedi! — In začel se je pogovor o najinih potih, odkar sva se ločila v Ljubljani. Zanimalo me je seveda najboljši, kako je bil Bohuslav ranjen. Začel mi je pripovedovati:

Takoj ob mobilizaciji sem oblekel vojaško suknjo in sem za par tednov z marškompanijo odšel na bojišče v Srbijo. Slučajno je naš vlak vozil mimo Zidanega mosta, kjer sem govoril z dr. Demšarjem. Ljubenzljivo me je prijel pod pazduho in mi izkazal slovensko prijaznost. Tudi z gđ. Bizjakovo iz Poljanske ce-

ste sem takrat govoril. Bila sta to zadnja Slovenca, ki sem jih videl. Preko Zagreba smo se potem vozili na bojno polje, kjer smo pri nekem spopadu s sovražnikom na bregu Save prišli v križni ogenj. Baš v trenutku, ko sem pomagal odvesti ranjenega tovariša, prifrčal kroglica. Napravila si je pot skozi levo oko, nos in je šla pod desnim sencem, pri ušesu ven. Takoj sem imel temo pred seboj in jo imam do danes. Ravno 25. marca bo poldrugo leto od takrat. Peljali so me na obvezovališče in moje prvo vprašanje je bilo: »Bom še kdaj mogel igrati v gledališču?« Iz zdravnikovih ust ni bilo odgovora. Po vzdihu sem poznal, da bo težko kaj... Na moj dvaintrideseti rojstni dan 26. septembra so me transportirali v Szegedin, kjer sem ostal 16 dni. Češki listi so pomotoma poročali, da sem padel. Ponatisnil je vest tudi »Slov. Narod« in Ti si mi napisal oni mili nekrolog, ki mi ga je pozneje v bolnici prečitala gđ. Wintrova in ki ga skrbno hranim. Ko se je v Pragi izvedelo o moji nesreči, so prijatelji igralci takoj osnovali fond, s katerim bi me bilo mogoče prepeljati v domovino. Na čelu jim je bil moj bivši ravnatelj dr. Švanča z zneskom 100 K. Nevoje, zet pokojnega pisatelja dr. Vrhlickega

se je podal na pot v Szegedin in me s samaritansko požrtvovalnostjo prepeljal v Prago v garnizijsko bolnico, kjer so mi stregli, kolikor so mogli. Zdravniki so me tolažili, da bom za dva meseca če ne na obe, vsaj na eno oko videti! — V bolnici mi je bilo strašno dolgčas. Začel sem pesniti in na prigovarjanje prijateljev sem izdal knjižico »Z propadla«. Naučil sem se pisati z otipavanjem. Potrebne deske izgotovljene pri Bonacu so mi poslali iz Ljubljane. Knjižica je izšla in začel sem jo razpošiljati. V onih težkih urah je praško občinstvo pokazalo zame svoje zanimanje in svoje dobro srce. Da mi omogočijo eksistenco so povsod začeli zbirati dobri ljudje denar, gledališča so prirejala v mojo korist dobrodelne predstave in za izdano knjižico sem dobil izredno preplačil. Nadvse mi pa me je presenetilo in silno vzradostilo, da se me je Ljubljana zlasti zelo spomnila. Mesto sam kot posamezni dobrotniki in znanci so poslali izdatne darove in zbirke, tako da mi to sočutje priča o odkritosrčni hvaležnosti Ljubljane, ki mi je bila druga domovina... Kako neizrečeno rad sem igral na

slovenskem odru! Drame »Tajfun«, »Izgubljeni«, »Valenska svatba«, »Če frak dobro pristaja«, operete »Dolarska princesa«, »Knežna«, »Baron Trenk«, »Grof Luksemburški« in »Logarjeva Krista« z liličjem pod vzornim Talichovim vodstvom so moji najlepši spomini! Živo se spominjam onih časov, ko se je naša družba vsako soboto zbirala v mali sobici pri Mraku in v pekariji pri Zalazniku. Prav dobro se spominjam, »dasi imam prevrtano glavo«. Zapel sem si včasih ono »To je tista muha, muha brez trebuha!« Kakor vidiš me humor še vseeno ni zapustil. V svoji nesreči sem vseeno srečen. Tukajšnje finančno ravnanjstvo mi je ponudilo provizorično trafiklo, ki sem jo mogel prevzeti le s pomočjo darov. Tako sem naenkrat konkurent g. Češarkove in gđ. Jerice Dolenčeve v Ljubljani. Iz igralca — prozaični prodajalec tobaka in še v dobi, ko morda dobimo po vzgledu krušnih kart tudi karte na pol cigarete...

To umeti bi mogel le filozof Kant, kaj poskusi danes igralec — trafikant!

Poleg tega pa tudi komponiram. Ko sem pošiljal svojo zbirko pesmi na Slovensko, je od marsikod prišla opazka: »škoda da niso pesmi slo-

v pogovoru s sotrudnikom »Petit Journala« omenjal izredne težave vojne z Avstrijo. Rekel je: Nihče ne vé, kake velikanske težave morajo premagovati italijanske čete v strašnem ozemlju, v katero sem jih moral peljati. Sedaj je potreba predvsem skrbeti, da zavzamemo izvestne pozicije, ki so nam neobhodno potrebne za razvijanje že dolgo pripravljene akcije. Da to dosežemo, v to svrhu smo zbrali vse svoje moči. Kakor hitro se spremeni vreme, se prične energično nova ofenziva. Ko bo sijalo solnce, zapustimo svoje pozicije in bomo prodirali dalje. — Torej, kadar bo solnce in toplo ob celi soški fronti, ob koroški in tirolski, potem bo »prodiral« Cadorna. »Prodiral« pa je že, ko je bilo solnce in toplo, lani je bilo dosti solca in vročine, ali prodrl ni nikamor. Kaj misli, da mu bosta letošnje solnce in vročina bolj naklonjena? Najbrže pa bo zanj še hujše v letošnjem solncu in vročini.

Strupena laž.

Dunaj, 23. marca. (Kor. urad.) Iz vojne poročevalskega stana poročajo: »Matin« priobčuje tole brzojavko iz Londona:

Brzojavka iz Milana, ki so jih prinesli vsi listi, vsebuje poročilo o zadnjem nezasišnem zlodejstvu avstrijskih letalcev, ki so nedavno prileteli preko Jadranskega morja. Ko so se letalci odstranili, so našli na cestah pakete z bombami. Guverner v Bologni je dal te bombe kemično pregledati in se je konstatiralo, da so vsebovali na milijone kali nalezljivih boleznih. »Temps« potrjuje to lažljivo poročilo s tole brzojavko iz Bologne: Poveljništvo divizije v Bologni potrjuje, da so avstrijski letalci pri svojih zadnjih poletih nad pokrajino Ferrara in Ravenna metali bombe, ki so vsebovali kali nalezljivih boleznih. Analiza, ki se je vršila s temi bombami v Codigoru, razkriva vsebino velikega števila virulentnih bacilov, zmešanih med sladkor in škrob. Bacili so bili preneakomerno razdeljeni, kakor da bi bilo misliti na slučajno infekcijo. To infamno postopanje se je prebivalstvu naznanilo, da je previdno in posebno nadzira otroke.

Ta poročila samo beležimo, ker so preneumno izmišljena, tako da niti vredno ni jih formalno dementirati. Take misli se morejo porajati le v deželi, v katere zgodovini sta igrala bodalo in strup tako veliko vlogo.

Padli in ponesrečeni oficirji.

Italijanskemu generalu Zanchiju so se pretresli možgani. Polkovnik bersaljerjev Fasoli in artiljerijski major Morelli sta padla. Višji štabni zdravnik Nodari in štabni zdravnik Barnabo sta umrla vsled infekcije. Na letališču Malpensa pri Turinu je padel iz precejšnje višine dvokrovnik Voisin, vojaški pilot je mrtev, dvokrovnik razbit.

Italijanski generali.

Iz Rima poročajo: Generalmajor Zanchi je umrl. Generalajtnant Pedotti je bil umirovljen, generalajtnant Angelotti bo poveljnik armadnega zbora v Milanu, poveljnik tega zbora Sabelli pride v Turin.

Cadorna v Londonu in pri kralju Albertu.

O potovanju Cadorne se je te dni razglašalo iz Londona, da dospe general Cadorna dne 22. marca po-

venske. Sedaj sem napisal pesmico, jo uglašil za en glas ali gosli s spremljevanjem klavirja. Besedilo je češko in slovensko. Skladba nosi naslov »Ljubavni valček«. Tiska se že in jako bi me veselilo, če bi se moj prvi skladateljski poskus — da igram gosli, to veš — udomačil tudi na Slovenskem in bi se morda igral kedaj v »Narodnem domu« ...

Pa na odru sem tudi že poskusil nastopiti. V zavodu za oslepe vojaške sem zadnjič pel šansone za smeh. Bil sem v svojim elementu in mislim, da bi počasi vseeno še šlo, čeprav ne vidim ... Tako sem Ti povedal svojo povest in Te iskreno prosim, da najsrčnejše pozdraviš be- lo Ljubljano, vse Slovence in brate Čeha ter še posebej našo nekdanjo veselo družbo. Hvaležen sem vsem iz srca! —

Nato sem Bohuslava peljal iz njegove prijazne sobice, katere stene krasijo slovenski trakovi, spomini na ljubljanske predstave, v kotu klavir, dar dr. Švanda, na pisalni mizi okvir »Maks in Moric« s sliko dveh znanih ljubljanskih dam — v njegovo trafiko. Z obljubo, da slepega prijatelja v kratkem zopet obiščem in Slovencem sporočim kako je z njegovo usodo, sem se poslovil. Ginjen nad prijateljevo nesrečo in vendar vesel najinega zopetnega svidenja, sem jo nameril na Žižkov ... Veličastni Hradčani so se kopali v večernem solncu ...

poldne v London, sprejmejo ga na kolodvoru lord Kitchener, maršal French in italijanski poslanik Imperiali. Cadorna se potem vrne v Pariz skupno s Kitchenerjem. Iz Le Havre se je poročalo, da se kma sniti dne 23. marca Cadorna s kraljem Albertom in kraljico Elizabeto na belgijskih tleh in si ogleda fronto tudi v družbi belgijskega vojnega ministra. Iz Pariza pa je dne 21. marca zvečer sporočil »Corriere della sera«, da je potovanje Cadorne v London odloženo in da namesto iti v London, si ogleda z Joffrejem francosko fronto.

Cadornovo poročilo italijanskemu ministrskemu svetu.

Italijanski ministrski svet je vzel na znanje poročilo Cadorne, da ima njegovo potovanje v Pariz in London to svrhu, da pojasni zavezni- kom, katero nalogo mora zasledovati Italija, istotako referat Cadorne, v katerem zahteva, naj se četvero- rozvezo pripravi do tega, da pošlje Italiji nemudoma municije.

Za skorajšnji konec vojne.

»Secolo« poroča iz Pariza, da je italijanski general Porro v voj- nem svetu v Parizu predlagal, da naj vsaka ententna država končno določi svoje zahteve in naznanijo naj se svedstva, ki bi obetala hitro zaključenje vojne.

Salandra in Sonnino v Parizu.

»Temps« piše: Italijansko ljudsko zastopstvo je dalo na predvečer potovanja ministrov v Pariz vladi obsežna pooblastila. Zavezniki more- jo za zaupanjem sprejeti Salandra in Sonnino. Ves svet vé, kaj je mislil Salandra s svojimi besedami o pričakovanih trijumfih pravice in ci- vilizacije, katere je izrekel v zbor- nici. — Fraz je vedno poln Salandra, kakor drugi, ki so zakrivali vojno, pričakujejo vedno triumfa, go- vorijo o pravi in civilizaciji, tudi v Parizu se bo čulo dosti lepih be- sed iz ust italijanskih državnikov, ali te besede bodo merile le na ko- rist Italije. Treba poznati Italijane in njih »sacro egoismo«. Potovanje italijanskih državnikov v Pariz in London ima brez dvoma v glavnem namen: naj tam puste Italijane v mi- ru z vednimi zahtevami razširjenja vojne, pomagajo naj jim gospodar- sko, to bodo zahtevali, in Cadorna ostane trdovratno pri svoji fronti proti Avstriji.

Preko Lugana se je sporočilo dne 22. marca, da odpotuje Salandra dne 24. marca v glavni stan, kjer ga sprejme kralj, dne 25. marca se sni- de s Sonninom v Turinu, nakar od- potuje dne 26. marca s posebnim vlakom v Pariz in se vrne dne 30. marca v Rim.

Italijanski parlament.

Italijanski ministrski svet se je bavil z vprašanjem, ali bi ne bilo najumestnejše, da se zbornica odgodi, ker se nekateri ministri udeležijo kon- ference v Parizu, ali do odločitve ni prišlo, ker je mogoče, da ministri po povratku iz Pariza podajo zbornici kako izjavo o zunanjih politiki.

Parlament se je bavil z raznimi slučajmi odtegovanja vojaški službi. Raz- krilo se je, da so si znali ljudje višje socialno stoječi improvizirati službe v vojaških pisarnah in municijskih to- varnah, drugi so pričeli nova podjetja, samo da so se odtegnili vojaški službi. Na vprašanje poslanca Colonne o ita- lijanski trgovski zbornici v Berlinu se je izvedelo, da je ta zbornica raz- puščena ne le radi napovedi vojne Avstro-Ogrski s strani Italije, ampak tudi v znak protesta proti tej napo- vedi.

Zbornica je pričela razpravljati proračun gospodarskega ministrstva. Slišalo se je nebroj pritožb radi nez- nosnih gospodarskih razmer v vseh provincih.

Preko Lugana poročajo, da na- stane v parlamentarnem zasedanju za čas odsotnosti Salandre in Sonnina najbrže odmor ter začne parlament de- lovati zopet 6. aprila.

Proti odtegovanju vojaški službi.

Toliko so se hrupili, kako da je navdušenje v Italiji za vojno, kako pa je v resnici to navdušenje nam sprič- juje dejstvo, da je reformni socialist Ciccoiti v seji italijanskega parla- menta v ponedeljek podal zakonski načrt proti odtegovanju vojaški službi. V utemeljevanju svojega načrta je po- udarjal, da prav cvete v Italiji indu- strija odtegovanja vojaški službi, vsled česar je kršeno načelo enakosti vseh meščanov pred zakonom. Vojni mi- nister Zupelli je odvrnil, da se bo pe- čal s predloženim zakonskim načr- tom, za sedaj pa bo postopal z vsi energijo proti onim, ki se odtegujejo vojaški službi. Listi iz Milana poro- čajo, da je vojni minister na neko vprašanje socialista Ferrija priznal, da je zračalo stvelo v italijanski armadi od frontne službe oproščenih vojaških

obvezancev dne 1. januarja 115.000 mož.

Razkol v italijanski klerikalni stranki.

Iz Kölna poročajo, da so imeli v Bergamu klerikalni poslanci zbo- rovanje, na katerem je prišlo do ostrega spora in končno do razkola v stranki. En del je zavzel ostro sta- lišče proti vojnim hujšakem.

Zapadno bojišče.

NEMŠKE ČETE SO OSVOJILE VIŠINO PRI HAUCOURTU.

Berolin, 23. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan 23. marca.

Zapadno bojišče.

Uspeh pri gozdu blizu Avocourta smo spopolnili s tem, da smo zavzeli francosko oporišče na višini jugo- zapadno Haucourta. Vjeli smo približno 450 sovražnikov. V ostalem se celotna slika ni spremenila.

Vrhovno armadno vodstvo.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

21. marca zvečer. V Argonih boj z ročnimi granatami pri Hau- te Chevanchee. Naša artiljerija je namerila uničevalen ogenj na nem- ške naprave ob cesti Vienne-le-Cha- teau-Binarville. Na levem bregu Mase se je nadaljevalo v okolici Ma- lancourta obstreljevanje vasi Esnes in višine 304. Naša artiljerija je od- govarjala z največjo energijo. So- vražnik čez dan ni storil nobenega nadaljnega poskusa. Od časa do časa prenehajoče bombardiranje na ne- katerih točkah fronte vzhodno od Mase in v Woeyru. V Lotaringiji je obstreljevala naša artiljerija nemške naprave severno in vzhodno od Embermenila. V zgornji Alzaciji je obstreljevala naša artiljerija sovraž- ne čete, ki so prodrle iz Dolnjega Larga južno od Septa. Čez dan je zbil neki naš letalec neko nemško letalo, ki je padlo goreče v okolici Douaumonta na tla. V noči na 21. t. m. so obstreljevali naši letalci ko- lodvora Dun ob Masi in Audun-leRo- man ter pučivačje čete v okolici Vi- gneulesa.

22. marca popoldne. Za- padno od Mase zelo živahen topov- ski boj v okolici Malancurta - Esne- sa in višine 304, zlasti silen ob holmu Haucourt. Vzhodno od Mase silen topovski ogenj v okolici Vaux-Dam- loup. Ponoči nobenega infanterijskega boja. Na ostalih frontah je vladal ponoči mir.

Belgijsko poročilo.

21. marca. Na fronti belgijske armade mir. Samo artiljerija je ne- koliko delovala v okolici Dixmuid- na in Pervysa.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

21. marca. Po noči smo izvr- šili majhen poizvedovalen pohod proti sovražnim jarkom pri Man- quissartu. Drugo jutro je napadel sovražnik neko majhno postojanko ob Sommi; pregnali smo ga. En častnik je bil vjet, dva moža ubita.

Francosko časopisje o Verdunu.

Francosko časopisje vedno bolj naglašča materialno in moralčno utrujenost Nemcev pred Verdunom.

Dogodki na Balkanu.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. marca. (Kor. urad.) Uradno se razglašajo:

Jugovzhodno bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 23. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan 23. marca.

Balkansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Prijateljski odnošaji med Bolgarijo in Rumunijo.

Sofija, 23. marca. (Kor. urad.) »Utro« objavlja razgovor s finančnim ministrom Tončevom o rumunsko- bolgarskih odnošajih. Minister je iz- javil: Da so odnošaji med obema državama kar najbolj prijateljski, temu je dokaz dejstvo, da je dobil rumunski poslanik Derussi navodila, bolgarski vladi odločno izjaviti, da želi Rumunija nadaljevati do sedanjega razmerje prijateljskega sosedstva.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Na Lago Maggiore je ustavljen ves promet s parniki, ni premoga, pa tudi pasazirjev ni.

Trtna už se je po italijanskih vi- nogradih strahovito razširila, ker je neugodno vreme in ker ni delavskih moči, da bi se pobijalo to škodljivo vinograda. Vinska letina lani je bila najslabša, odkar je ustanovljeno kraljestvo.

»Matin« izraža mnenje, da se bitka že uspa. »ECHO de Paris« pravi, da Nemci ne bodo premagali fronte Malancourt. Tam, kakor drugod je nemški uspeh neverjeten.

Pomoč za Verdun.

»Giornale d'Italia« pravi, da se bo v pariški konferenci storil sklep, da bodo prišli zavezniški Francozom pri Verdunu na pomoč, da bodo mogli tam odločilno udariti na Nem- ce. Cadornovo potovanje na Fran- cosko ima ta namen. Sedaj je prišel čas za odločilni udarec. Pri povelj- ništvu bodo udeleženi vsi vojsko- vodje entente.

Napad na Zeebrügge.

Angleška admiraliteta objavlja dne 20. marca: Danes zjutraj je na- padlo 50 angleških, francoskih in belgijskih letal v spremstvu 15 boj- nih letal nemško štacijo za hidro- plane v Zeebrüggu in letališče Hont- tave. Zdi se, da so napravili mnogo škode. Vsako letalo je imelo s seboj 200 funtov bomb. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana. Nekaj belgijski častnik je bil resno ranjen.

Poincaré na fronti.

Predsednik Poincaré je obiskal v nedeljo in ponedeljek Signai de Hor, severo - zapadno od Pont - a- Moussona, predno obrambno črto pri Nancyju, Raonu, L' Etapu, Ba- donvillerju in Baccaratu ter se je dne 21. marca vrnil v Pariz.

Naloge pariške konference.

Pariška konferenca, katere se bosta udeležila tudi italijanski mi- nistrski predsednik Salandra in zu- nanji minister Sonnino, bo trajala samo dva dni ter se ne bo bavila z gospodarskimi problemi, ki se bodo razpravljali v drugi poznejši konfe- renci.

Italijanski politični krogi ne- strpno pričakujejo izid pariške kon- ference. »Tribuna« pravi, da ima ta konferenca odločilen pomen za izid vojne. Gre za to, da se zbero študije z vseh front in da preide ententa v akcijo. List pravi, da je pri sovraž- nikih opažati vznemirjenje zaradi pariške konference. »Idea Naziona- le« pravi, da gre za težavni pro- blem ustanovitve vojaške zveze. List upa, da se bo posrečilo, prema- gati vse težkote. Vrhovni vojni svet prevzema že sedaj tudi predelava prihodnjega mirovnega kongresa. Interesi Italije so danes nerazdružno zvezani z interesi Evrope. Čim več bo Italija nudila Evropi, tem več bo mogla zahtevati od nje.

Trgovinska konferenca v Parizu.

Kakor poročajo »Times«, se bo vršila v Parizu trgovinska konfe- renca, katere se bodo udeležili tudi zastopniki novih parlamentov zavez- niških držav. Trgovinska konfere- nca se bo vršila istočasno z gospo- darsko konferenco.

Da to željo še bolj poudari, je ro- munska vlada svojemu poslaniku naročila, da prične pogajanja za spo- razum v gospodarskih vprašanjih. Tozadevne izjave poslanika Derus- sija je sprejela bolgarska vlada z velikim zadoščenjem.

Italija in Grška.

Pariški »Temps« javlja iz Aten: V seji grške zbornice dne 20. marca, je zahteval poslanec Spiromilios po- jasnila glede prodiranja italijanskih čet proti Tepelenom. (Tepeleni leže ob srednji Vijusi, jugo - vzhodno Va- lone.) — Ministrski predsednik Sku- ludis je odgovoril: Italijanski posla- nik v Atenah nam je dal pismeno iz- javo, da italijanska armada, ki se nahaja pri Valoni, ne bo prekoračila naše severne meje. Epir, ki je neloč- livo združen z Grško, se ne nahaja v nobeni nevarnosti.

Pogodba z Rumunijo radi dobave žita podpisana.

V torek, 21. marca, je bila v Bu- karešti podpisana nova pogodba za dobavo žita. Po tej pogodbi ste na- kupile Avstrija in Nemčija v Rumu- niji zopet 100.000 vagonov žita in sicer večinoma koruze ter tudi nekaj pšenice, ječmena in ovs. Cene so iste kakor pri prvi pogodbi, ki je bi- la sklenjena v decembru 1915 za 51.000 vagonov. Vagon specializira-

ne koruze stane 3000 lei (frankov), navadne koruze 2800 lei, vagon pše- nice 3200 lei, vagon ječmena 2700 lei in ovs 2600 lei. Plača se v zlatu po kurzu 100 marka = 117 lei. Eks- portne takse vplačajo v zlatu polo- vično naravnost v Bukarešti, polo- vično pa pri nemški državni banki na račun romunske državne banke. Istočasno je sedit sprejela romun- ska zbornica zakon, ki prepoveduje vsako nadaljno izvažanje žita in mo- ke, ker so z avstrijskim in nemškim nakupom romunske zaloge izčrpane.

Srbski kraljevič v Parizu.

Iz Pariza poročajo dne 22. mar- ca: Na čast srbskemu prestolona- sledniku Aleksandru se je vršila v Eliseju slavnostna pojedina, pri ka- teri je predsednik Poincaré napil Srbiji ter izjavil, da Francija srbske zadeve ne bo ločila od ostalih skup- nih zadev alijanih držav. Alijanci bodo s pomočjo reorganizirane srbs- ke armade Srbijo zopet osvobodili ter restaurirali njeno neodvisnost in suverenost. Prestolonaslednik se je zahvalil za te obljube.

Prilpave Portugalske.

V Lizboni so bili proglašeni tri- je vladni sklepi.

Prvi pooblašča vojnega mini- stra, vpoklicati vse letnike, ki jih smatra za vojaško pripravo za po- trebne.

Drugi sklep kliče vse moške med 19. in 45. letom, ki so bili prej spoznani kot za orožje nezmožni, k pregledovanju.

Tretji sklep preklicuje umirov- ljenje vseh častnikov, ki še niso do- segli starostne meje.

Portugalska pomoč.

Angleška vlada je baje sporoči- la, da more Portugalski dovoliti po- sojilo 4 milijonov funtov šterlingov samo v tem slučaju, če zadostno po- maga ententi v vojni. Pred vsem zahteva Anglija, da da Portugalska vse svoje in rekvirirane nemške ladje angleškemu trgovskemu uradu na razpolago. Nadalje pa mora po- slati Portugalska čete na Francosko, da se tam aktivno udeležijo vojne.

Zmešnjave na Portugalskem.

Londonske vesti pravijo, da so izbruhnili zadnje dni na Portugalskem resni nemiri. Royalisti in de- lavci nastopajo proti vladi. Ko je vlada dala razgnati nekaj delavskih zborovanj, so sledili poulični boji z vojaštvom. Vojaki so se branili ra- bitti orožje. Nad nemirnimi deli de- žele je proglašeno obsešno stanje. Vsled prekinjenega dovoza živil, je draginja silno narasla. V portugal- ska pristanišča so dospela angleške vojne ladje.

Privatne vesti iz Portugalske poročajo, da je predsednik zaradi resnih delavskih nemirov razveljavil ustavne garancije.

Brazilijska in nemške ladje.

Iz Rio dei Janeira prihaja brzo- javka, ki potrjuje, da namerava Bra- zilijska zapleniti v brazilskih pristani- ških ležeče nemške trgovske ladje. Brzojavka pa dostavlja, da se naj izkupiček porabi za to, da se z njim pokrije cena v Nemčiji konfisciranih zalog brazilske kave. Gre tu baje za 120 milijonov frankov, ki pa so baje že zdavnaj plačani, kakor je bilo sklenjeno v pogodbi banki Bleich- röder v Berlinu.

Boji na morju.

Združene države se pridružujejo an- gleži interpretaciji obrambe oboro- ženih trgovskih ladij?

»Berliner Tagblatt« poroča preko Amsterdam: »Daily Tele- graph« objavlja iz Novega Jorka: Takozvane tajne instrukcije angle- ške admiralitete za postopanje oboroženih trgovskih ladij, na katere se sklicuje nemška spomenica, ki naznanja poostreno podmorsko vojno, nemškega nazora nikakor ne podpirajo. Nemčija se opira najbrž na § 3. teh instrukcij, ki pravi, da naj prične trgovska ladja streljati tudi, če podmorski čoln še ni izvršil no- benega sovražnega dejanja, torej tu- di če še ni pričel streljati, oziroma če še ni izstrelil torpeda. Amerikan- ski mornariški strokovnjaki so splo- šno tega mnenja, da nemški doku- menti le dokazujejo, da oboroženi angleški parniki ne marajo čakati z obrambo tako dolgo, da bi bili že tor- pedirani.

Nemčija in Holandska zaradi »Tubantije«.

Nemški poslanik je izročil hol- landski vladi to - le izjavo: Kakor hitro je dobila cesarska vlada poročilo o potopitvi »Tuban- tije«, je uvedla takoj natančno pre- iskavo. Vsi nemški podmorski čolni, ki prihajajo količkaj v poštev, so se

vrnili v svoje štacije in preiskava je končana. Preiskava je dognala, da pri potopitvi »Tubantije« ne more priti v poštev noben nemški podmorski čoln, niti kakšna torpedovka. Niti na kraju nesreče, niti v bližini se ni nahajala nobena nemška ladja.

Holandsko ministrstvo zunanjih zadev izjavlja, da je imel holandski poslanik naročilo, prositi za preiskavo slučaja »Tubantia«, da pa je to opustil, ker je medtem oddala nemška vlada že svojo izjavo.

Dne 20. marca se je odpeljal, kakor poročajo iz Rotterdama, parnik »Wodan« z dvema mornariškima častnikoma in potapljalci, da preiščejo potopljeno »Tubantijo«. Opravili pa niso ničesar ter so se že vrnili.

Iz Haaga poročajo, da se bo morda holandska vlada, ker je nemška vlada odklonila vsako odgovornost glede »Tubantije«, obrnila do angleške vlade zaradi natančnejših preiskav. »Vaderland« smatra trenotek za skupni nastop interesiranih držav glede ogroženega plovstva za ugoden.

Norveški korak v Berlinu.

Iz Christianije: Zunanje ministrstvo je naročilo norveškemu poslaniku v Berlinu, sporočiti nemškemu zunanjemu uradu, v Londonu prejeta poročila glede torpediranja parnika »Langeli« in zaprositi za preiskavo, katere izid naj se sporoči poslaništvu.

Rusko poročilo s Črnega morja in iz Kavkazije.

19. marca. Črno morje. Naši rušilci so potopili ob bolgarski obali neki parnik, ki je bil natovoren z bencinom. Pri tem so jih brez uspešno napadala letala, ki so vrgla osem bomb. Moštvo parnika so rušilci vzeli na krov. — Kavkazija. Zasedujoč Turke, smo vplenili v bližini Mamahatuna dva poljska topa.

Turška vojna.

Resne vesti iz Maroka.

Iz Pariza poročajo: Ker so do spele resne vesti iz Maroka, se je general Liantey vrnil preko Madrida v Maroko. Istočasno so ustavile francoske pošte promet z maroškimimi poštami.

Razmere pri Angležih v Mezopotamiji.

»Times« priobčujejo več pisem iz Mezopotamije o tamkajšnjih razmerah. Član poslanske zbornice Malcolm piše, da so poročila z bojišča naravnost grozna. Preskrba z živila je skozinskoz pomanjkljiva, tako da se je bati najhujšega. Tudi razmere pri saniteti so grozne. Tako so bili za 100 težko ranjenih mož na razpolago samo trije zdravniki. Obvez in oblek je manjkalo ter so se morale vršiti celo težke operacije brez narkoze. Ena sama streljanka je imela pod oskrbo 100 mož, večidel operiranih. Nekega častnika, ki je dobil strel skozi prsi, so pustili 18 dni brez pomoči, niti obveze mu niso prenovili.

Kako velike morajo biti izgube v Mezopotamiji, je razvideti iz dejstva, da je Lloyd George odgovoril na neko vprašanje, da se mu ne zdi umestno, sedaj povedati, koliko izgub so imeli Angleži v Mezopotamiji.

Turški diplomati v Ženevi.

Bivša turška veleposlanika v Rimu in v Parizu, Naby beg in Ri-faat paša, se mudita že nekaj časa v Ženevi v Švici, da se zdravita. »Journal de Geneve« pravi, da se name-ravata pogajati z entento glede separatnega miru, kar seveda ni res.

Zedinjene države in Mehika.

Ker je odpovedal brezžični br-zojav in ker so vojaške br-zojavne žice na 28. krajih prerezane, je do-govorjanje z ameriškimimi zasledovalci Ville nemogoče.

Iz Columbusa poročajo, da se je general Herrera, do pred krat-kim gubernator v Chihuahui, uprl proti Carrancu ter se z 2000 možmi pridružil Villi.

Drugo brodovje Zedinjenih dr-žav je dobilo povelje, da odplove v mehikanske vode.

Nemški državni zbor.

Na dnevnem redu nemškega dr-žavnega zbora je prvo branje proračuna. Pred sejo je sklenil konvent seniorov opustiti vse nasvete glede vojne podmorskih čolnov v plenumu ter pridejo ta vprašanja na vrsto prve dni prihodnjega tedna v proračunski komisiji. Poslanec Liebknecht je v zbornici proti temu živahno protestiral in socialno demokratična frakcija je sklenila staviti predlog, da se naj izreče državni zbor za to, da se bodo

podmorski čolni izogibali vsemu, kar bi škodovalo upravičenim interesom nevtralnih držav in bi moglo provzro-čiti poostreitev in razširjenje vojne. Na-sprotno pričakuje državni zbor, da se bo vlada potrudila čim prej skleniti mir, ki bo zajamčil nedotakljivost dr-žave, njeno politično neodvisnost in možnost gospodarskega razvoja.

Pričela se je nato razprava o proračunu ter je predlagal poslanec Meil poostreitev davka na vojne dobičke v vseh delih in nov brambni donesek posestva. Debata se bo še nadaljevala.

Dne 23. t. m. je nemški državni zbor nadaljeval prvo branje proračuna. Proračun in davek na vojne dobičke sta bila odkazana proračunski komisi-siji, davčna predloga pa posebni komisi-siji.

Nemški zvezni svet.

Nemški zvezni svet je v svoji seji dne 23. marca sklenil odredbo, ki izpreminja kazenske določbe gle-de maksimalnih cen in glede odira-nja tako, da se bo vsako neumestno podraženje uspešno preprečilo.

Razne politične vesti.

= Zopet vesti o miru. Iz Haaga javljajo: Poročeval. lista »Times« v New Yorku poroča, da ameriški dr-žavni departement odločno zanika, da bi bila nemška vlada zadnje dni naprosila vlado Zedinjenih držav za intervencijo. Tudi zanika državni departement vesti, da bi bil nemški državni kancler zaprosil ameriškega veleposlanika v Berlinu, da naj odloži svoj dopust, češ, da bo lahko prisoten pri pripravah za mirovna pogajanja.

= Nemško - madžarske konfe-rence na Dunaju. Kakor znano, se je vršilo nedavno v Budimpešti po-svetovanje nekaterih avstrijsko-nemških poslancev, med katerimi sta bila dr. Gross in Dobernigg, z madžarski politiki. Na tem sestanku se je razpravljalo o raznih madžar-sko-nemških vprašanjih, ki se nana-šajo na bodočo ureditev monarhije. Te konference se bodo sedaj nade-ljevale na Dunaju, kamor prispejo jutri nekateri odličnejši madžarski parlamentarci.

= Portugalska je konfiscirala tudi avstrijske ladje? Kakor javljajo angleški listi, je portugalska vlada konfiscirala sedaj tudi dve avstrijski v portugalskih pristaniščih se naha-jajoči ladji.

= Četrto nemško vojno poso-ji. Uspeh četrtega nemškega voj-nega posojila, ki je bilo večeraj za-ključeno, cenijo na 12 milijard mark.

Kardinal Mercier. V Vatikanu se boje, da se bo kardinal Mercier zaradi pisma gubernatorja Bissinga očitno postavil v bran, kar bi raz-meje med Vatikanom in Nemčijo poostriilo. Papež je baje poslal dve dolgi br-zojavki kardinaloma Hart-mannu in Mercierju. V prvi br-zojavki zahteva, da kardinal prepreči, da bi cesar kardinala Mercierja ka-znoval, tega pa svari pred prevelikim odporom. — Kakor javlja »Vos-sische Ztg.«, so nemške oblasti v Bruslju aretirale tolpo vohunov, pri katerih so našle tudi pisma kardinala Mercierja na belgijsko vlado. Med pismi se nahaja tudi eno od papeže-vega državnega tajnika kardinala Gasparrija, ki pa se tiče le cerkvenih vprašanj.

= Novi rektor univerze v Jassy-ju. Romunska vlada je potrdila izvo-litev profesorja Mateja Cantacuzena za rektorja univerze v Jassyju in si-cer za dobo treh let.

= Konec kitajskega cesarstva. »Associated Press« poroča iz Pekin-ga, da je bila na Kitajskem s kabinet-nim sklepom monarhija zopet od-pravljena in republika zopet uvede-na.

Vesti iz primorskih dežel.

Gorica. Ljudje so postali fatali-sti, zato tako vdano prenašajo vso grozoto vojne. Kaj pa je, ako prile-tijo okoli hiše in na hišo granate in šrapneli, ako ni določeno, da ga za-dene granata, ga ne zadene, ako pa mu je vsajeno umreti ta in ta dan, umre vsejedno, naj bo v Gorici ali kje v begunstvu. Tako se tolažijo, tako verujejo v usodo in tako potr-pejljivo trpijo dalje. V Raštelu je družina nekega italijanskega trgo-vca, 9 otrok, pa so ostali v Gorici in se ne premaknejo nikamor. Verujejo v »destin«, kakor je vsajeno, ta-ko bo. Pripeti se, da v kaki družini, kadar le preveč lajajo granate in se ponavljajo grozni treski v mesto, re-če žena možu: bežimo! Prehudo je. Ali mož ji odvrne: če je volja božja, da nas ne zadene nobena italijanska granata, ostanemo zdravi, ako ne, pa umrjemo, ako je taka božja volja. In ostanejo doma in trpijo nekaj ča-sa na zemlji, nekaj časa pod zemljo.

Fatalizem jih je objel in jih drži pri-klenjene na goriško grudo. — V Go-rici je mestna uprava dala ulicam nekaj novih imen in vrnila nekaj sta-rih. Na zgodovino Goriško - Gradiš-čanske spominjajo imena ulic: Gro-fa Leonharda ulica, Dornberg, della Torre, Strassoldo. Leonhard se je imenoval zadnji goriški grof, ki je umrl 12. aprila leta 1500. Dornberški plemenitaši so tudi posegali globlje v razvitek Goriško - Gradiščanske, eden izmed njih je bil znamenit de-želni glavar; imena della Torre (Thurni) in Strassoldo so znana v goriški zgodovini. Ako je prišlo v mesto do veljave zopet staro sloven-sko ime S t u d e n e c za via Leopardi, potem mora odpasti tudi Piazza grande in je dati temu lepemu trgu sredi mesta nazaj staro slovensko ljudsko ime T r a v n i k. (Glej članek v prilogi!) — Omenjali smo že, da tudi proti lepemu Coroninijevemu gradiču nad Placuto pristavljajo ita-lijski izstrelki ter pustijojo pre-krasen vrt in gradič. Kdor je bil kdaj v Gorici, si je ogledal z ulice krassen park, katerega je tako skrb-no gojil grof Alfred Coronini. Grad je sezidal leta 1593. Karol Cengraf. Grad ima obilo znamenitosti, veža sloni na štirih granitnih stebrih iz Ogleja, v kapeli sta dve lepi sliki go-riškega slikarja Kavčiča. V tem gradu je umrl leta 1836. francoski kralj Karol X. V gradu je dragocena biblioteka 10.000 zvezkov in bogata zbirka bakrorezna.

Letalski nadporočnik Hans Mandl umrl junaške smrti ob Soči. Vojni pilot nadporočnik Hans Mandl je umrl v terek večer na nekem poletu blizu Gorice junaške smrti. Pokojni junak je bil eden najboljših letalcev. Zaslovel je leta 1913. s svojim poletom iz Dunajskega No-vega mesta v Gradec in Ljubljano.

Nova žrtev torpediranja »Elek-tre«. Kakor znano, je bil pri torpe-diranju naše hospitalne ladje »Elek-tra« ubit en mornar in težko ranjeni dve bolniški sestri. Pogrešalo se je v Trstu rojeno sestro Marijo De-pase in po dolgem iskanju so jo našli mrtvo v kompartmentu ladje z vodo napolnjenem. Pokopali so jo z vsemi častmi v Šibeniku.

V ruskem vjetništvu se nahaja stotnik Artur Hieke iz Gorice, ro-jen leta 1893. V vjetništvo je prišel ranjen. Nahaja se v Moskvi v bolnišnici št. 14.

Anton Gabrijelčič iz Ložice na Kanalskem, interniran v Italiji, je iskal svojega sina Avgusta. Ta se je oglasil in se nahaja v Ljubnu (Leoben) na Štajerskem, Lir 27, pionir-ska šola.

Oglasil se je iz ruskega vjetniš-tva Stanko Kodrič iz Cvetroža v rihemberški občini. Skoro eno le-to ni bilo nobenega glasu o njem, se-daj je po tolikem času došlo veselo poročilo, da živi.

Kdor vé kaj o mojem očetu Šte-fanu Kožlinu iz Podgore pri Go-rici, o katerem že sedem mesecev ničesar ne vem, naj sporoči na na-slov: Just Kožlin, c. in kr. rezerv-na bolnišnica 16, Dunaj, III., drugo nadstropje, soba 66.

V Kobjeglavi na Krasu je umrl podžupan in krčmar Karel Zega, star 50 let. Danes teden je bil v Ljubljani na naboru.

Ako je človek preveč radoveden. S Krasa nam poročajo: Neki go-spod je bil jako radoveden, hotel je videti še več in še boljše, kakor vidi doma, in silil je na kraj, kamor je dostop prepovedan. Opozorjen enkrat, opozorjen dvakrat, pa še se ne ustavi, opozorjen tretjič in se tu-di ne ustavi, dobil je strel v nogo in sedaj mora v bolnici premišljevat, da treba v vojni biti poslušen in da so stavljene radovednosti velike meje.

Vino v Vipavski dolini prodajajo kdor ga še kaj ima, hektoliter po 160 kron. Goriško okrajno glavar-stvo je določilo za gostilne mak-simalno ceno 2 K za liter.

Na prvem mestu italijansko! Uradni »Objavitelj Dalmatinski« pri-naša v številki 8. marca poziv »Pri-pomočne zadrage državnih či-novnika Dalmacije«, in sicer na pr-vem mestu italijansko. Brez ko-mentarija!

Volkovi v Liku. Volkovi so se pojavili v takem številu, kakor do-slej še nikdar. Samo okoli Ramljan, Čanaka in Perušiča so podavili vol-kovi nad 300 glav goveje živine, ovac in koz. Ljudje potrebujejo pušk, da bi postreljali volkove.

Kolera v Dalmaciji. V Metko-viču sta bila dva smrtna slučaja ko-lere. Po desetih dneh ni tam nobe-nega slučaja več. Sedaj so konštatirali en slučaj kolere v Ercegnovem v Boki Kotorski.

Ponesrečena steparja. Pri vele-trgovini z vinom N. A. Dubokovič na Reki je bil v službi mladenič z ime-nom Anton Velčič. Zaupali so mu večkrat tudi značaj svoto. Dne 17.

t. m. je dobil naročilo, da dvigne pri neki banki 91.077 K 25 v in naloži ta denar pri dveh drugih bankah. Ker ga izredno dolgo ni bilo nazaj, je gospodar telefonično vprašal vse tri banke, če je bil mladenič tam. Iz-vedel je, da je fant pač dvignil ime-novano svoto, da pa denarja ni zo-pet naložil, kakor mu je bilo naro-čeno. Hišnica je pozneje slišala v kleti, ki spada k Dubokovičevi tr-govini, obupne klice. Šla je gledat, kaj da je in je našla mladeniča zve-zanega v kleti. Izkazalo se je, da si je fant sam zvezal roke in noge, da bi mu verjeli, da je bil oropan. Pre-iskava pa je dognala, kaj je resnica. Pri Velčiču so dobili 6077 K 25 v, pri neki ženski, ki je bila z njim v zvezi, pa 85.000 K. Firma torej ni-ma nič škode.

Dnevne vesti.

— Odlikovanje. Z zlatim za-sluznim križcem s krono je bil odli-kovan polkovni zdravnik v evidenci dr. Ferdinand Trenz v celjski re-zervni bolnišnici; izraz cesarjeve zadovoljnosti se je javil polkovnemu zdravniku dr. Moricu Oranczu pri nadomest. bataljonu 87. pešpol-ka. Signum laudis je dobil poročnik 87. pešpolka Alojzij Mičič.

— Umrl je gosp. Rihard Wal-land, c. in kr. podpolkovnik v ne-kem infanterijskem polku, star 50 let.

— Za vojne potrebe je potrebno čedalje več sredstev in patrijotična dolžnost veleva vsakemu, da pri-speva, kolikor mu je mogoče. Prezi-dij deželne vlade kranjske je izdalo, dne 29. februarja 1916. oklic na pre-bivalstvo Kranjske dežele, v kate-rem je pozvalo občinstvo, naj ob go-dovih in rojstvenih dneh po možnosti daruje večje ali manjše zneske v vojne skrbstvene namene. Opozorjamo občinstvo novič na ta oklic. Godove in rojstne dneve obha-ja vsak več ali manj slovesno, naj se torej vsaj ob takih prilikah spominja svojih vojakov, ki trpe za vladarja in domovino v vojni. Vsi dohodki iz teh darov se bodo porabili izključno za domače potrebe, nastale po vojni. Tako je jutri, 25. t. m., oznanjenje D. M. Koliko tisoč ljudi bo jutri prazno-valo svoj god! Njim velja v prvi vrsti današnji naš opomin.

— Rdeči križ. Gospod štabni zdravnik dr. Rudolf Trenkler in njegova soproga sta namesto venca na krsto umrlega generalnega štab-nega zdravnika gosp. dr. Anton Sta-reta darovala »Rdečemu križu« znesek 20 kron.

— Vojaška prošnja. Tem po-tom se obračamo slovenski fantje, stoječi na straži ob naši sinji Adrij, na vse rodoljubne in radodarne Slo-venke in Slovence s prisrčno pro-šnjo, da bi nam blagovolili naši ljub-ljeni rojaki poslati duševne hrane, čitiva. V pičlo odmerjenih prostih urah bi se naslajali ob naši mlo-zvočni besedi in pri trdem delu in ostru službi bi pohitele naše misli k vam, dragi darovalci. Dobrodošle so vse knjige, pripovedovalne in za-bavne vsebine, nove in stare. Vsak plemenit darovalec bodi zagotov-ljen naše najvdanejše hvaležnosti. Prejem vsake pošiljave se hvaležno potrdi posameznemu darovalcu z do-pisnico. Naslov za pošiljavo: Makso Sikošek, kpl. c. in kr. trdnjav. topnič. polk št. 4, 5. poljska stotinja, Pulj, mornariška vojna pošta.

— Narodne pozdrave pošiljamo vsem Slovincem podčastniki in topničar-ji: Jordan iz Trbovelj, Sikošek iz Podsrede, Kozoderc iz Puja, Ko-lunder iz Maribora, Peršolja iz Travnika v Brdih, Rebec iz Sv. Pe-tra na Krasu, Čuk iz Kort, Božič iz Spodnje Škofje, Pečman iz Trsta, Stajniko iz Križevcev, Koželj iz Ljubljane. — Ovim pozdravima se pridružuju braća Hrvati iz banovine i Dalmacije: Plenković i Buzolić iz Hvara, Mužina iz Visa, Vičić iz Cirkvenice, Dragičević iz Senja, Dušić iz Zagreba.

— Podpisani slovenski fantje ob sinji Adrij pošiljajo vsem bralcem in bralkam »Slovenskega Naroda« najlepše pozdrave ter obenem pro-sijo naklonjena srca za blagohotno pošiljanje starih knjig in časopisov, da bi imeli v teh časih ob naporni službi kaj zabave in razvedrila. — Radoslav Grželi, Josip Komac, Lud-vik Golja, Ivan Mežan, Peter Su-šteršič, Stefan Kralj, Matevž Ger-man. — Knjige in časopisi naj se poš-iljajo na naslov: Rado Grželi, k. k. Lir. 5/13. Feldkompagnie, Marine-feldpostamt Pola.

— Mnogo srčnih pozdravov vsem Spodnjeiškarjem, Ljubljan-čanom, tovarišem in znancem poš-ilja dne 8. decembra 1915. iz srb-skega vjetništva utekli in sedaj na potu iz Južne Albanije preko Črne gore domov potujoči narednik Janko Binar.

Prostovoljni strelci 1. stotnije, 1. voja, se iskreno zahva-ljujemo blagi gospe M. Ledinekovi iz Mozirja, katere soprog je naš po-veljnik, za velikodušno darilo 20 K, katere je ljudomila gospa darovala nam mesto venca na krsto v Ame-riki umrlega brata g. Franca Trat-nika. Za prostovoljne strelce 1. voja: Vekoslav Ma silo.

— Dolžnost naznanila vreč. No-ve in rabljene vreče za žito, moko, otrobe, ovčjo volno in druge kmetij-ske pridelke, kakor tudi za sladkor, cement, umetna gnojila, sol, kemične produkte, riž, kavo i. dr., če so vre-če napravljene iz jute, konoplje, pre-diva ali bombaža in sicer brez ozira na to, ali so vreče deloma ali popol-noma napolnjene in brez ozira na to, ali so vreče v rabi ali pa v za-logi, so podvržene dolžnosti nazna-nila. Naznanilo so podvržene osebe ali tvrdke, ki v svojih obratih redoma vporabljajo vreče za zavoj, ozi-roma za spravljajanje pridelkov ali pa blago v vrečah razpošiljajo; osebe ali tvrdke, ki se pečajo z izposoje-vanjem vreč, kakor tudi one, ki obr-toma izdelujejo ali prodajajo; kmeto-valci in kmetiji, podjetja, skladiščna podjetja, skladišča entrepots, pre-vozna podjetja i. dr. Kdor nima 500 komadov vreč, mu jih ni treba na-znaniti. Naznanila je izvršiti po sta-nju z dne 31. sušca, 31. maja, 31. ju-lija in 30. septembra vselej do 10. dneva naslednjega meseca. Kdor je dolžan naznaniti zalogo, mora tudi voditi knjigo o zalogah ali seznane, v katere je vpisati zalogo, naznanje-no dne 31. marca 1916, kakor tudi vsak prirastek ali zmanjšanje zalog. Komur pozneje naraste zaloga do 500 komadov, mora to istotako nazna-niti. Naznanilo je vpisati: An die Baumwollzentrale, Wien, I., Maria Teresienstrasse 32/34. Tozadevne tiskovine se dobe v obrtnem oddelku mestnega magistrata (Galletova hi-ša, I., nadstropje, soba št. 3).

— Prostovoljno oddajanje konj z razvidnicami vojaški upravi. V zadnjem času množijo se slučaj, da lastniki konj z razvidnicami prosijo za prevzemanje teh konj po vojaški upravi. Vzrok teh prošnji je navadno pomanjkanje krmil. Ker je kolikor mogoče hitra rešitev takih ponudb gotovo v korist lastnikov konj, opo-zarja se na to, da je take prošnje vlagati pri okrajni politični oblasti (c. kr. okrajno glavarstvo, oziroma v Ljubljani, mestni magistrat) in da je v istih navesti sledeče podatke: 1. ime, priimek in bivališče lastnika konja (ako konj ne stoji v bivališču lastnika, je tudi staljšiše konja na-tančno navesti); 2. kratko ute-meljevanje prostovoljne izročitve konja in 3. številka razvidnice iz le-ta 1916. Razvidnice ni priklopiti.

— Deželna gospodarsko-pomož-na pisarna za vpoklicane vojnike v Ljubljani (sodna palača), daje brez-plačno pravno pomoč in zastopstvo v zasebnopravnih zadevah vpokli-cancev in njih svojcev.

— Zahvala županu dr. Tavčarju. Zaupnik Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj ter za-stopnik Barjanov so imeli posveto-vanje glede občinske podpore revež-tem teh dveh okrajev ter so izrekli gospodu županu dr. Tavčarju zahva-lo predvsem za njegovo očetovsko skrb za reveže kakor tudi za zaščito gmotnih koristi vsega prebivalstva ljubljanskega.

— Namesto venca na krsto po-kojnemu gospodu c. in kr. general-štabnemu zdravniku dr. Antonu Sta-retu podaril je gospod dr. Jožef Sta-re, posestnik tukaj, vsoto 50 kron, ki naj jih porabi mestni magistrat za mestne reveže, katerim je bil rajnik pomočnik in tolažnik.

— Pobiranje izredne doklade k deželni nakladi na pivo za leto 1916. Cesar je potrdil sklep kranjskega deželne odbora z dne 23. februar-ja 1916, ki se glasi: V vovodini Kranjski se bo pobirala od dneva razglasitve najvišje potrditve tega sklepa do 31. decembra 1916 poleg deželne naklade na pivo po 4 krone za hektoliter izredna doklada, na-daljšnih 4 kron za hektoliter.

— Prepovedana domača vpo-raba kopriv. Vojaška oblast name-rava izkoristiti koprive za dobivanje predilnega vlakna. Vsled tega pre-poveduje krmiljenje perutnine z mla-dimi in svežimi koprivami, kot tudi vsako drugo domačo vporabo te rastline. Nadaljne tozadevne odredbe sledijo.

— Ustavljen list. V Kranju izha-jajoči tednik »Gorenjec« je oblastveno ustavljen.

— Nedelja brez časopisov. Du-najski in praški dnevniki so sklenili, da z ozirom na jutrajšnji praznik v nedeljo ne izidejo. Njihovemu vzgle-du bodo sledili tudi ostali listi v av-strijskih deželah.

— Deželna zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani je imela sponi redni občni zbor.

katerem je podal načelnik gosp. E. Franchetti poročilo o delovanju zadruge. Na bojišču padla, oziroma v bolnišnici umrla sta člana Seholič in Tic. Od 86 članov je bilo vpoklicanih 54, vajencev je prišlo 33, pomočnikov pa 34, zadruge ima tudi 5 članov. Dohodkov je imela zadruška 248 K 69 vin., izdatkov pa 243 kron 98 vin. ter znaša čisto premoženje zadruge 2339 K 31 vin. Proračun pa izkazuje primanjkljaj 340 kron, ki ga bo treba pokriti z 8% zadružno doklado leta 1916. Plačati je doklado vsako leto do 1. septembra ter ima zadruška po 1. septembru pravico, zaostanek upravnim potom izterjati. Pravila delavskega reda in posredovalnice bodo v kratkem odobrena. Pri volitvah so bili z vzklikom izvoljeni za načelnika g. Franchetti, za njegovega namestnika g. Kastelic, v odbor gg. Vlahovič, Kovačević, Klein, A. Gjud, Podkrajšek in Derganc, za namestnika gg. Matkovič, Kelšin in Lobarac; v načelstvo bolniške blagajne pomožnih delavcev za dobo 2 let sta bila izvoljena gg. Franchetti in Vlahovič, za namestnika g. A. Gjud; v nadzorstvo bolniške blagajne pomožnih delavcev za eno leto g. Klein, za namestnika g. Lobarac; v pomožniški zbor za dobo treh let gg. Franchetti in Kastelic; v odbor zadružne posredovalnice za dobo 3 let gg. Franchetti in Klein in za namestnika g. Lobarac. Nagrada zadružnemu načelniku se določa na 200 K. Končno se naroči načelstvu, da stori potrebne korake, da bo obrtna oblast prepovedala neizkušenim in nevesnim osebam protipostavno izvrševanje obrti. Občni zbor je nadalje sklenil, da se bodo tudi v naprej odpirale brivnice ob 7. zjutraj.

— **Kr. poštni in brzojavni uslužbenci** v Ljubljani pogrebne in državnega društva imata svoje občne zbornice v nedeljo 2. aprila popoldne v restavraciji g. Valentina Mraka, na Rimski cesti št. 4. Prvi se vrši ob 3. uri in drugi ob 4. uri. Gospodje člani, katerim čas pripušča so v ljubežno prošnji, da se obnega zbora udeležijo.

— **Knjižnica Gospodarskega naprednega društva za šentjakovski okraj** je odprta jutri v soboto ter v nedeljo od 9. do 12. popoldne na Vožarskem potu 2 (koncem Florjanske ulice in začetkom Karlovske ceste). Knjižnica je založena z najboljšimi knjigami in ima dostop vajo vsak.

— **Ustanova za kranjske invalide** iz prejšnjih vojsk, oziroma za njih vdove in sirote, je razpisana od deželne vlade. Znaša 100 kron na leto. Natančneje je razvideti iz razglasa, ki je nalepljen javno na magistratu.

— **Umrl je** v Ormožu nekdanji ljubljanski gledališki ravnatelj Alexander Schreiner - Mondheim v 66. letu svoje starosti.

— **Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske**. Od 12. do 18. marca se je rodilo 12 otrok, mrtvorojena sta bila 2, umrlo je 27 oseb, med njimi 18 domačinov. Za jetiko je umrlo 6 oseb, med njimi 1 tujec. Razen teh sta umrla še 2 vojaka, eden za grizo, druga za legarjem. Naznanjene infekcijsne bolezni: škrlatna 1 domačin in 1 tujec, tifus 16 vojakov, griza 30 vojakov, vratica 1 domačin, trahoma 22 vojakov.

— **Pazite na otroke**. Tri leta stari Josip Mlakar, sin premikača Južne železnice iz Spodnje Šiške, se je doma v pritličju stezal skozi okno. Pri tem se je pa prekucnil na tla in si nalomil desno nogo.

— **Nesrečni padec**. Marija Blas, posestnikova hči v Tomačevem, je imela opraviti v domačem skednju. Po nesreči je padla dekletu ter se ji je zadržal ključ, ki se rabi za pukanje sena, v spodnji život. Dekle je težko poškodovano.

— **Prepovedan izvoz kave** iz Štajerske. Štajerska namestnija je prepovedala pošiljanje kave iz Štajerske, in sicer se ne sme kava izvažati niti z železnico, niti s pošto ali z vozom. Za vsako pošiljatev kave preko mej kronovine je treba posebnega namestniškega dovoljenja.

— **Drobne novice s Štajerskega**. Odlikovan je bil poštni oficijal V. Kunst iz Poljčan s srebrno hrabrostno kolajno I. razreda. — Iz Celja. Od 1. marca naprej stane plin za kurjavo 34 in za svečavo 40 vin. kubični meter, električni tok pa kilovat - ura 80 vin. — Spomlad se na Štajerskem vpeljuje z neprestanim deževjem, patero zelo ovira dela na poljih in v vinogradih.

— **Dunajska podružnica slovenskega planinskega društva** ima svoj občni zbor v soboto, dne 1. aprila 1910 ob 7. zvečer v restavraciji Fr. Turecký, Dunaj, III., Kleistgasse 2. Spored: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo preglednikov računov. 3.

Slučajnosti. — Po obnem zboru je prosta zabava.

— **Pozor pred tatovi!** Včeraj zjutraj je bila okradena gostilničarka Fani Pukelštein na Sv. Petra cesti. Tat se je priplazil zjutraj, ko se sobe zračijo, v gostilniške prostore ter izmaknil okoli 200 kron denarja, nekaj tobaka ter zlate uhane s podolgastim obeskom in vdelanimi zelenimi kamni. Pred nakupom se svari! Tatu so opazili, toda žal prepozno; imel je že vse v žepu ter pobegnil. Bil je mlad, dolg, suh fant, malo pegast, ognjen s temnosivo pelarino. Ako kateri vé kaj sumljivega, naj to takoj naznani državnim policiji ali stražniku.

— **Dražba konj**. V ponedeljek, dne 27. marca 1910 ob 9. popoldne se bo na dvorišču Nuškove vojašnice na javni dražbi prodal jahalni konj v vojni padlega častnika. Interesenti se vabijo k ti dražbi.

— **V vojaško službovanje** zopet vpoklicana družabnika tvrdke Ciuha & Jesih. »Pod Trančo« vzljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da njima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Izpred sodišča

— **Tatinska vlačuga**. Jožefa Jerše iz Ljubljane je tuji lastniki jako nevarna, vrhu tega pa ji mrzi delo. Bila je že večkrat kaznovana in je bila šele pred par meseci izpuščena iz zaporu tukajšnjega deželnega sodišča. Služiti ni marala, temveč se brez dela okoli klatila, ponoči je izostajala ter se pečala z vojaški. Dne 16. svečana je prišla stanovat k neki stranki na Bleiweisovo cesto, a je še tisti dan izginila, z njo je pa obenem izginilo precej perila, par čevljev in nekaj nogavic in skupni vrednosti 58 K, kar je bilo last neke Marjete Kavčič. Kakor so poizvedbe dognale, je bila obdolženka tudi tajna prostitutka. Sedaj bo nekaj časa mir pred njo. Obsojena je bila na 6 mesecev težke ječe, potem se bo pa oddala v prisilno delavnico.

— **Tatica komatov z vprege vred**. Koncem decembra l. l. in začetkom tega leta je bilo v Ljubljani in v okolici naznanjenih več tatvin komatov z vpregami, ne da bi se dalo krivca izslediti. Slednjič se je pa vendar posrečilo prijeti tatu v osebi Marije Piškur, ki je po poklicu peskarica iz Sardinje vasi, in je imela že večkrat s sodiščem opraviti. Tako je v Mostah, oziroma v ljubljanski okolici vzela neznanima lastnikom komate z vpregami v vrednosti 50 K, oziroma 70 K, v Štepanji vasi Mariji Lavrič istotako v vrednosti 60 K. Tudi je odpeljala kamnoseku Tomanu dvokolesni voziček, vreden 35 K. Te tatvine so ji bile dokazane. Gotovo je pa izvršila še štiri enake tatvine, ter znaša vrednost ukradenih predmetov 546 K. Dotični lastniki so sicer izjavili, da so jim te reči izginile deloma decembra l. l., deloma januarja t. l., a kam so te stvari prešle, se ni dalo dognati, obdolženka pa vsako krivdo trdovratno zanika. Piškur se v prvih treh slučajih zagovarja, da ji je vse tri komade izročil neki trenski podčastnik, češ, da ima njegov častnik preobilo takega blaga in bi ga rad prodal. Seveda je bil ta njen zagovor popolnoma neresničen, kar so tudi daljne poizvedbe dognale. Sodišče ji je za kazen priznalo 8 mesecev težke ječe.

— **Surovi sin**. Janez Fabčič, posestnika sin iz Škrlj, se napram svojemu 72let staremu očetu jako surovo obnaša. Nekega dne je rekel svojemu očetu, naj molči, in ko mu je odvrnil, da starši svojemu otroku ne bodo tihi, ga je sin udaril s polenom na levo nadlehtnico ter mu končno namazal obraz z živalskim blatom. Ves ta dogodek potrjuje več prič. Obdolženec se zagovarja s popolno pijanostjo, kar pa priče oporekajo. A kazen se mu je prisodilo 3 tedne ječe.

Spominjajte se ob godovih in rojstvenih dneh vojnih potreb!

Razne stvari.

— **Atentat na Radoslavova2**. Budimpeštanski listi javljajo preko Lugana: »Corriere della sera« poroča, da je bil v Sofiji izvršen atentat na bolgarskega ministrskega predsednika Radoslavova, ko se je le - ta peljal na sprehod. En strel je pogodil kočijaža, drugi je zadel kočijo. Podrobnosti niso znane. Predno je mogel atentator tretjič ustreliti, mu je neki dijak izbil revolver iz rok.

— **Umrl je na Dunaju slikar Krstijan Gripenherz** v starosti 77 let. Svoje čase je bil jako znamenit in češčen umetnik, toda zdaj je bil že dolga leta pozabljen.

— **Prebivalstvo Berlina**. Število berlinskega prebivalstva se je vsled vojne nekoliko skrčilo. Lansko leto je imel Berlin dne 1. februarja 1.944.829 prebivalcev, letos pa 1.828.418.

— **Nesreča v rudniku**. V premogokopu pri Michowitzu (v pruski Šleziji) se je zgodila 22. t. m. v nekem rovu eksplozija. Podsutih je bilo 20 rudarjev. Dosedaj so spravili izpod podrtn 11 mrtišev.

— **Umrl je na Dunaju znani nemški pisatelj urednik »N. W. Journal«** Balduin Groller. Napisal je okrog 40 zvezkov romanov, novel in detektivskih povesti. Balduin Groller je bil po pokolenju ogrski Žid iz Arada.

— **Otroke krađejo** neznani zlikovci v Zagrebu. Tekom kratkega časa jih je izginilo brez sledu že pet, po večini 4-6letnih. Zagrebški listi svare starše, da naj ne puščajo otrok samih na ulico. Poizvedovanja policije niso imela dosedaj še nobenega uspeha.

— **Vsled zaušnice oslepel**. Narednik nekega honvedskega polka je dal nekemu infanteristu tako zaušnico, da je mož oslepel. Honvedsko divizijsko sodišče je narednika obsodilo na dve leti ječe, najvišje honvedsko sodišče pa je to kazn znižalo na šest mesecev.

— **Odprava praznikov na Ruskem**. Iz Petrograda poročajo: Državni svet je sklenil nunjo razpravo o predlogu glede odprave mnogih praznikov. Kakor znano, ima pravoslavna cerkev osobito mnogo praznikov. Rusija jih hoče odpraviti toliko, da bo mogel delati ruski narod na leto ravno toliko dni — namreč 305 — kakor alijani in sovražni narodi.

— **Jan Kubelik — grajšček**. Znameniti češki virtuoz Jan Kubelik si je v Ameriki in drugje pridobil tako premoženje, da je pred kratkim kupil od kneza Hohenloheja grajščino in veleposestvo Szigmundhaza na Slovaškem. O grajščini pravijo ljudje, da ima toliko oken, kakor leto dni. Zlasti znamenita je viteška dvorana, ki je urejena še popolnoma na srednjeveški način.

— **Reforma turškega koledarja**. Nedavno smo poročali, da je predložila turška vlada parlamentu zakon o uvedbi gregorijanskega koledarja, ki naj bi se bil uveljavil s 14. marcem t. l. Sedaj javljajo iz Carigrada, da je dotični predlog naletel v turški zbornici na močen odpor, tako da ni bil še sprejet. Med tem je bilo parlamentarno zasedanje zaključeno in Turčija je za enkrat obdržala še svoj stari koledar.

— **Eksplozija v drogeriji** V Brnu v drogeriji »Pri belem angelju« je prišlo iz od sedaj še neznanega vzroka do eksplozije ter je era nastavljenka zgoraj, neka druga pa je bila tako opečena, da je kmalu po katastrofi umrla. Devel drugih ženskih nastavljenk in šef firme so več ali manj opečeni po obrazu rokam in nogam. Poškodovani so bili še neka stara žena, ki je stanovala v isti hiši, ter dva pasanta. Hišo bodo morali podreti.

— **Kdaj bo konec vojne?** »Vossische Zeitung« pripoveduje naslednjo dogodbico: Nedavno se je mudil šef našega generalnega štaba Conrad - Hötendorff na Dunaju ter je obiskal pri tej priliki tudi »svoj« restavrant v Grünauergasse, kjer je preje vedno obedoval. Seveda so mu tokrat postregli s posebnimi častmi. Ko je plačal račun, je potkal veliki vojskovodja starega markerja po rami ter mu je rekel: »No, Franc, sedaj mi povejte le še eno: Kdaj bo vojne konec?«

— **Socijalni demokrat — pruski poročnik**. Do sedanje vojne je bilo na Nemškem rigorozno v veljavi načelo, da ne sme postati nihče oficir, kdor se prišteva socijalnodemokratski stranki. Tekom sedanje vojne se je primerilo že več izjem tega pravila in je sedaj postal poročnik tudi socijalnodemokratski državni poslanec Pavel Göhre. Seveda pripada ta najzmernejšemu krilu socijalnodemokratske stranke in je začetkom vojne šel prostovoljno k vojakom, dasi po starosti ni več povržen vojaški dolžnosti.

— **Vojna usoda**. Iz Pečuha na Ogrskem poročajo: Ob času splošne mobilizacije je šel k vojakom tudi neki posestnik iz okolice. Prve čase je svoji ženi pisal vsak teden, naenkrat pa so pisma izostala. Nekaj časa pozneje je prišel mož iz iste vasi, ki je služil skupno z rečenim posestnikom, domov, ter je ženi povedal, da je njen mož padel na ruskem bojišču in da je ondi pokopan. Žena je nekaj časa žalovala, potem se je potolažila in končno se omožila.

— **Zdaj naenkrat pa se je vrnil domov prvi mož**. Bil je ranjen in vjet ter kot invalid izpuščen iz ruskega vjetništva. Malo pisano je pač gledal, ko je videl, da ima njegova žena drugega moža, toda vdal se je brez pomislekov svoji usodi. Zahteval je samo, da mu žena izroči hčerko in premoženje, katero je prevzela med tem po njegovi materi, ženo samo je pa prepustil njenemu drugemu možu.

— **Ženske na borzi**. Na Danskem so jako napredni. Zdaj so dovolili, da smejo tudi ženske hoditi na borzo. To se pravi: Dovoljeno jim je, da smejo po borznem času priti v borzno poslopje ter prodajati in kupovati papirje. Kodanjsko ženstvo ljubi elegantne toalete in veselo ter dobro življenje, ni pa nič zavzeto za pomivanje posode, snajenje stanovanj, šivanje in kvačkanje. Na borzo hodi razmeroma že precej mnogo dam in doslej je šlo vse gladko ter se moški prav kavalirsko obnašajo. Toda listi dvomijo, da bi ostalo pri teh lepih razmerah tudi v kritičnih dneh. Na takim enovane »črne dni«, kadar se zgode borzne katastrofe, takrat ne poznajo borzijanci prav nikakoršnih ozirov. Take dni se vname pravi boj med borzijanci in lahko se bo zgodilo, da bo gospe grofici, gospe državni svetnici in gospe doktorici strgana bluzna in pojojen klobuk. Za zdaj pa hodijo kodanjske dame raje na borzo, kakor k prijateljicam na južno.

— **Princ v Ameriki**. Netjak danskega kralja, princ Erik, se mudi sedaj v Ameriki, da bi se podučil o ondottih kmetijskih razmerah. A če je mislil, da se bo mogel v miru pečati s proučevanjem teh razmer, se je hudo zmotil. Amerikanci so sicer silno demokratičen narod, a za prince in kralje se vedno zanimajo. Izvedeli so tudi jako hitro, da je princ Erik na potu v Ameriko. Potoval je sicer pod imenom »Erikson«, a iztaknili so ga vendar. Še predno je stopil na kopno, je bilo že vse polno žurnalstov krog njega. Čim je princ sedel v voz, da bi se peljal v hotel, je našel na sedežu ponudbo avtomobilne tovarne; ta je hotela plačati 2000 dolarjev, če ji princ preskrbi naslov dvorne liferantije. V hotelu je čakalo princa novo presenetenje. Hotelir ga je prosil, naj bo krstni boter njegovemu otroku. Tisti dan je še dobil princ povabilo, naj prisostvuje položitvi temeljnega kamna novemu mestu, ki je hočejo skandinavski izselenci zgraditi v državi Wisconsin. Tako se je začelo potovanje danskega princa po Ameriki. Vsi mogoči ljudje so mu bili za petami in ga obsipali z vsemi mogočimi ponudbami in prošnjami. Komaj da ga puste spati. Kdaj naj študira ameriške kmetijske razmere, tega najbrž sam ne ve.

— **Vojna in geologija**. Mednarodne razmere so bile vedno v tesni zvezi z zemljepisnimi razmerami. Tudi sedanjim svetovnim dogodkom ni težko najti geološkega ozadja. Geološke razmere so vzrok, da je postala Belgija prizorišče strahovite vojne, da osredotočajo Rusi svoje sile na ozemlje, kjer se je že Kutuzov boril proti Napoleonu, da bi radi Italijani prodrli do Brenerja in da Francozi z brezprimernim terorizmom poskušajo Nemce izgnati iz ozemlja Vogeze. Kadar se bo sklepalo o miru, bodo morali diplomatje vzeti v roke geološki zemljepis, kajti meje se bodo morale urediti po geoloških razmerah. Premog je največji zaklad vsake države in v zadnjih 45 letih ni na razvoj svetovnih razmer nobena stvar tako vplivala, kakor da ima Nemčija velikansko mnogo premoga. Leta 1879 je Nemčija pridelala 23 milijonov ton premoga, Angleška pa 110 milijonov; leta 1903 je Nemčija že prehitela Angleško in je pridelala 152 milijonov ton. Premog je Nemčiji omogočil, da je ustvarila velikansko industrijo in velikanska brodeveje. Največja ovira miru je, da so največje železo, prav na ozemlju, za katero se Francija in Nemčija borita že stoletja. Večidel teh rudnikov leži na francoskem ozemlju. Tam obsega njih površina 240 štirijaških kilometrov. V Luksemburgu obsega površina rudnikov 15 štirijaških kilometrov, v Lotaringiji pa 145. Nemčija pridelala premalo železa in ga je dobivala iz Francije. Uredba meje med Nemčijo in Francijo bo torej prav iz tega ozira silno težka.

— **Avstrilsko brodeveje po vojni**. Avstrija in Nemčija ne moreta sedaj ničesar uvažati iz prekmorskih dežel. To se gospodarsko že sedaj čuti. Ne le, da ni dobiti živil, tudi surovin za industrijo ni dobiti. Kar je še zalog na surovinah, se bodo tekom vojne pač do zadnjega porabile. Čim bo vojne konec, bo nastalo silno povpraševanje po gotovih kovinah, po bombažu in drugih takih potreb-

— **ščimah**. Zdaj delajo tovarne večinoma samo za armado, a čim bo vojne konec, bodo ta naročila ponehala, tovarne pa se ne bodo mogle lotiti izdelovanja drugega blaga, ker ravno ne bodo imele surovin. Treba bo torej vsaj nekaj časa uvažati že izdelane fabrikate in sicer iz Amerike, ker druge države sploh ni, kjer bi se mogli dobiti. Vrh tega bo treba vsaj precej časa po vojni uvažati žito in meso iz prekmorskih dežel. Vsega tega blaga bodo pa rabile tudi Anglija, Francija in Italija, močno pa bodo po njem povpraševale tudi nevturalne države, katerim je Angleška med vojno silno omejila vsak uvoz. Povpraševanje po vsakovrstnih izdelkih in surovinah, po mesu in žitu bo torej velikansko in naravno je, da bodo vse države med seboj tekmoval, katera dobi teh potrebščin čim več in čim prej, zlasti ker je od tega tudi odvisno, kako se obnove industrije v dotičnih državah. Prehod od vojnega gospodarstva k mirovnemu gospodarstvu bo torej jako težak, zlasti še tudi za to, ker bo manjkalo ladij. Vse ladije, s katerimi more naša država razpolagati, obsegajo kakih 450.000 ton. To je seveda dosti premalo za naše potrebe in vsled tega so zainteresirani krogi začeli delati na to, naj se uvede za nekaj časa omejen monopol. Predlog meri na to, naj vlada, čim bo vojnja po morju zopet prosta, rekvirira vse ladije, kar jih je vpisanih v avstrijske registre. Lastnike ladij naj država odškoduje tako, da bo v ladjah investirana glavna obrestovana in amortizirana. Tako bi se dalo doseči, da bi ladije izključno služile interesom avstrijske države in dovažale tisto blago, ki je najnujnejše potrebno.

— **Vojna in spolne bolezni**. Ema najhujših posledic velike vojne je strahovito širjenje spolnih bolezni. Merodajni krogi pričnejo spoznavati, da ogroža spolna kuga ne le zdravje sedaj živečega prebivalstva, temveč tudi zdravje in razvoj bodočih generacij. Boj proti spolnim boleznim je torej eminentno socialno-politično vprašanje, kateremu bo treba posvečati največjo pozornost, ne le z državnega, temveč tudi z narodnega stališča. Z noračnimi nauki in pridigami se seveda ne doseže ničesar, temveč pa s primernim podukom in s pametno odrejenimi ukrepi, ki naj kolikor mogoče emocijno nalezeje. V vseh večjih mestih se že danes vršijo sistematično organizirana predavanja o poglobnosti spolnih bolezni in o sredstvih, kako se jim izogniti in kako jih izlečiti. Zlasti razna strokovna društva ter bolniške blagajne, katerim nalaga širjenje spolnih bolezni najtežja materialna bremena, so pričela sistematičen boj proti spolni kugi. V tem oziru bo treba obsežne in učinkovite organizacije vseh v poštev prihajajočih javnih faktorjev in sodelovanja vseh razumnih krogov, da ne zapravijo narodi še čiste otone krvi, ki je ne prelijejo na bojiščih. Širjenje spolnih bolezni je posledica vsake vojne. V francosko - nemški vojni leta 1870/71. je štela n. pr. nemška armada med 800.000 mobiliziranimi vojakmi 34.000 spolno bolanih. Kako je moralo narasti to v sedanji vojni, ki je res vojna narodov, to si lahko predstavljamo. Dunajski profesor Finger pravi, da obstoja največja nevarnost v tem, da se povrne po končani vojni na tisoče inficiranih zakonskih mož k svojim ženam. Prof. Finger pa navaja tudi, kako se širi spolna kuga med civilnim prebivalstvom. Na Dunaju je mnogo dečkov nad 15. in 16. letom spolno bolanih in številno spolno bolanih mladeničev do 18 let se je od izbruha sem potrojilo. Tajna prostitucija, ki se širi med ženami in dekleti, ne le vsled njih »propadlosti«, temveč v znatni meri tudi pod pritiskom socialne bede, zahteva na tisoče žrtve. Take razmere pa žal ne vladajo samo v največjih mestih, zdavnaj ni funkcijonari bolniških blagajen vseh mest vedo pripovedovati najžalostnejše stvari.

— **Portugalska in Angleška**. Čudno je, kako hitro žive in pozabljajo celi narodi. Danes vidimo, kako veliki prijatelji so Angleži in Francozi, ki so si bili stoletja največji nasprotniki. In ravno tako je med Portugalsko in Angleži. Ti so si bili hudi sovražniki. Angleži so Portugalcem vzeli najbogatejšo kolonijo. Angleži so bili vzrok, da je postala Brazilija neodvisna, Angleži so izpodrinili Portugalce iz Indije, Angleži so vzeli Portugalcem velikanske dežele v Afriki. Seveda so Portugalci tega deloma tudi sami krivi. Izkoriščali so svoje kolonije brez usmiljenja, izsesavali so jih do krvi, storili pa niso za prebivalstvo ničesar. Angleži so v portugalskih kolonijah najprej iskali trgovinskih stikov in ko so se bili zasedali, jih ni bilo več mogoče izpodrinuti. Šli so domačinom na roke in jih s tem nahajalski proti Por-

galscem. Posledica tega so bile revolucije, ki jih Portugalci dostikrat so mogli zadušiti. Najprej so se Angleži polastili portugalskih kolonij v velikem Oceanu, l. 1822. pa so dosegli, da se je Brazilija proglasila za neodvisno. Največji neuspeh so Portugalci doživeli v Afriki. V ondnotnih portugalskih kolonijah so Angleži ustanovili veliko število trgovskih družb in s tem dotične dežele gospodarsko in kulturno dvignile, portugalska uprava pa je ostala stara. Nasled tega so prišli angleški in portugalski interesi dostikrat v nasprotje in Portugalci so začeli končno delati na to, da bi izpodrinili Angleže. Izkazalo se je, da je v portugalskih kolonijah vse polno angleških družb, ki jim portugalska vlada sploh nikoli ni dala dovoljenja, poslovati na njenem ozemlju. Začeli so se diplomatski prepri in končno so se Angleži kratkoma polastili vseh portugalskih kolonij, v katerih Portugalci niso imeli urejene uprave in posadke in l. 1890. je morala Portugalska, vsled angleškega ultimatum, to priznati. Vihar na Portugalskem je bil velikanski in je omajal tudi stališče dinastije Braganza. Od tedaj je Angleška sistematično utrjevala svojo nadvlado nad Portugalsko. Posrečilo se ji je, skleniti s Portugalci tajno pogodbo, da ima Angleška predkupno pravico, če bi hotel Portugalci svoje zadnje kolonije prodati. Angleška je skrbno pazila, da bi kaka druga država ne dobila tesnejših zvez s Portugalci. Kako daleč je šla v tem oziru, priča dogodek iz l. 1903. Nemci so že dolgo prej gledali, kjer bi dobili kako postajo za prevoz za njihove ladje na zapadni strani Afrike. Poskusili so se usidrti na otoku Madejra, da bi stvar ne vzbudila angleške ljubosumnosti, so Nemci ustanovili družbo za napravo sanatorija v Funchalu na Madejri in portugalska vlada jim je dala koncesijo. A ko se je stavba že začela, so Angleži začeli razsajati, češ, da hočejo Nemci napraviti v Funchalu drug Monte Carlo in razsajali so toliko časa, da je portugalska vlada preklicala dano koncesijo. Seveda so koj potem Angleži ustanovili velik sanatorij v Funchalu. Razume se pa ob sebi, da za sanatorij ni bilo ne Angležem, ne Nemcem, nego obema le za uveljavljanje na otoku Madejri.

Pri vzpewanju, napanjanju, zagatenju, brezslastnosti, dalje pri začasnih slabo dišeči sapi in drugih prikaznih, ki imajo svoj izvor v samozastrupljenju debelega črevesa, provzroči poraba naravne Franz-Josef grenčice hiter in milo odvajajoč učinek z urejenim izpraznjenjem. Učenjak curiške visoke šole, Arnold Coletta, pisatelj znamenite knjige o zdravilnih sredstvih, izpričuje, da je Franz-Josef grenčico mnogokrat poskusil in dosegel vedno zadovoljive uspehe. (929)

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za „Ciril-Metodovo družbo“: Milan Vrtovec, c. in kr. mornariški komisar, Lassnitzhöhe pri Gradcu 15 kron, vzradoščen vsled ustanovitve prve slovenske meščanske šole v Trstu, ključ vrlim Tržačanom: »Nikdar nazaj!« in kadet Vlado Šesek in jugozapadne fronte 25 K, za pirhe z željo, da bi našel mnogo posnemalcev. Skupaj 40 K.

Za „zavod za v vojni oslepele vojak“: Dr. Fr. Göstl, primarij goriške dež. umobolnice, sedaj v Kromeržu 15 K, mesto venca v spomin na blagopokojnega generalštabnega zdravnika dr. Stareta in omizje pri Rusu v St. Vidu p. Lukovca pri Brdu 10 K 40 v. Skupaj 25 K 40 v.

Za „Rdeči križ“: Notar Gr. Demšar v Mokronogu 10 K, iz kazenske poravnava U 55/16. Srčna hvala!

Pojasnile.*)

„Grazer Tagespost“ in v prevodu „Slovenec“ prinesla sta napačno poročilo, da vodim v Ljubljani ljudsko šolo, oziroma, da sem tu ustanovil 8 razredno ljudsko šolo. — Pojasnim, da moj učni zavod ni ljudska šola, še manj pa 8 razredna ljudska šola, kar je vendar vsaj tukaj dobro znano. — Tudi se v dotični moji pritožbi ni šlo za predmete, ki jih navaja poročilo, in se je dunajskemu časnikarskemu poročevalcu le čuditi, kako je prišel do te trditve. Med drugim se v spričevalih mojega zavoda niso nahajali nikdar predmeti, kakor: komercialno pravo in dr. ter toraj upravno sodišče o tem tudi ni moglo sklepati. — Na mojem zavodu se poučujejo predmeti, glede katerih si je zavod pridobil oblasveno dovoljenje. V urniku mojega zavoda, ki ga je vzela vis. c. kr. dež. vlada z odločbo z dne 12. sept. 1912, št. 23.979 na znanje, kateri urnik je znan vsem gojencem in njih starišem ter je tudi občinstvu na razpolago, nahajajo se med drugimi tudi predmeti, kakor: matematika, knjigovodstvo, poslovni listi, stenografija itd., kateri predmeti se v resnici tudi poučujejo in katerih poročilo ne navaja.

1006 Josip Christof.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Današnji list obsega 12 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Bobi napljin
Sanatorij Aflen
Hofacker (830) Štajersko, Prospekti

Razvada otrok, da vohavaio skozi usta, je često vzrok mnogih katarov v žreč in sopilih, ki pri nezadni odpornosti otroškega organizma zadobe lahko nevarne oblike. »Sirolin Roche«, že dolga leta pri prehlajenjih preizkušeno in v vsaki lekarni dobljivo domače sredstvo, naj skrbne matere pri otrokih uporabljajo pravočasno.

Zahvala.

Za vse izraze sočutja povodom bolezn in smrti iskreno mi ljubljene in nepozabne nečakinje, gospodične

Mare Šturm

goriške begunke

izrekam vsem prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo. Posebno pa onim, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Bog stotero plačaj!

St. Vid nad Ljubljano, 23. III. 1916.

Marija vd. Kopačeva,
iz Gorice.

993

Priporočamo najnovejše

zemljevide

naslednjih bojišč:

Freytagova:	za ceno po poš
Zapadno Rusko	1-20 1-30
Avstr.-ogrsk. Primorja . . .	1-20 1-30
Romunsko	1-20 1-30
Avstrijsko in Nemško-Ru- .	1-20 1-30
skih obmejnih pokrajin . .	1-20 1-30
Srbsko	1-50 1-60
Dardanelsko	—80 —90

Hölzlovo:
Splošno rusko bojišče . . . 1-20 1-30
Pošilja se le proti gotovini v naprej ali pa po povzetju.

Narodna knjigarna

V Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

mlado dekle

najraje v češko rodbino. 1008

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

IV. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 372

Najbolj zanimiv in najboljše slov. ilustrirani tednik so:

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

„TEDENSKA SLIKE“ so nepolitičen in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKA SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, bravnica, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKA SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKA SLIKE“ stanejo četrta leta K 3.— pol leta K 6.— in celo leto K 12.—.

Naročniki dobe kot nagrado velik ilustrirani koledar, slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Aškerc ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKA SLIKE“ takoj! Novi naročniki dobe še vse letošnje številke.

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKA SLIKE“ brezplačno in poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKA SLIKE“

Ljubljana, Franciškanska ulica 10/L.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naseljen na p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 132

cvetlični salon

samo pod Frančo štev. 2.

poleg Cevljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

2 praznika — dva nova sporeda v Kino Centralu v dež. gledališču.

Petek 24. in v soboto 25. marca.

Najnovejši Svenska filmi.

Ura izpremembe.

Velikopotezna, izprememb bogata drama v 3 dejanjih z Lili Beck v glavni vlogi.

Prvi dogodek detektiva Joe Kiekeritza. —

Zlati čas dijaških let. —

Kaj se zgodi, ako se dežnik pozabi.

Tri veseloligre s Karol Alstrupom, Stribolom, Buchom in Olsenom v glavnih vlogah.

Sodelovanje tega komičnega trozvezdja zagotavlja občinstvu vesele trenotke!

Predstave se vrše ob delavnikih ob 4., pol 6., 7. in pol 9. uri zvečer.

Ob nedeljah in praznikih ob pol 11. uri dop., ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer.

Nedelja 26. v in ponedeljek 27. marca.

Najlepši godbeni film:

Pierotova zgodba.

Pantomina v 3 oddelkih. — Godba Costova.

Toplo, solčno pesniško delo, ki je povzdiga še globoko razumevala, pristrana umetnost igralcev in glasba, ki sedaj toži, sedaj vriska in ki daje tudi nemi igri pravi besedni izraz. »Pierotova zgodba« je v vsakem oziru delo neoporečne visoke umetniške vrednosti.

En dan boja avstrijske armade

Ta film podaja prvič resnično bojno sliko in nudi lajku priložnost, da si ustvarja predstav, kako se boj dejansko razvija in odigrava.

Avtentični posnetki iz operacij armadnega zbora.

Krog ene točke.

Humoreska v enem dejanju. Izredno zabavne slike iz življenja bratca Lahkemiselnika.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica: K 8,000.000.—.

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Rezerve: okrog K 1,000.000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4 1/2 %.

Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala:

Trst.

Podružnice:

Dobrovnik

Dunaj

Kotor

Metković

Opuzen

Spiljet

Šibenik

Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

10

Telefon št. 257.

BACK & FEHL
LJUBLJANA
Stari trg št. 8.

Splošni zavod za uniformiranje, Ljubljana.
Jzdelovanje uniform, uniformskih opremljenih reči in civilnih oblek.

BACK & FEHL
DUNAJ IX./1
Elisabethpromenade Nr. 23.

Hiša

tik glavne ceste kraj **Jesenice na Savi**, na hrvaško krenjski meji, pol ure oddaljena od železniške postaje Samobor in 10 minut od postaje splavov (flosov) na Savi, daje se radi odhoda k vojakom **v najem eventuelno se tudi proda.** — V hiši je že 25 let dobro obstoječa gostilna in je tudi prikladna za vsako prodajalno. Hiša ima 4 sobe, 2 verande, 2 šupe, 1 hlev, 2 kleti, 2 kuhinji in veliko dvorišče z vrtno in njivo. — Nadaljnja pojasnila daje

E. Presečky,
veleposesnik vinogradov in trgovec, Samobor (Hrvaško).

Marija Tičar,

Ljubljana,
Sv. Petra cesta 26.
Selenburgova ulica 1.

nasproti kazine.

Krasni albumi za umetniške razglednice pravkar došli.

Prva specialna trgovina

umetniških, vojnih, po-
krajinskih in drugih

razglednic

Priznana največja izbira na drobno in debelo.

Pogreša se

dr. Oskar Bozdech,

kadet pri 17. pešpolku, 4 sto-
nija,

32. Kdor bi o njem
kaj vedel, naj blagovoli to spo-
čiti na naslov:

M. Kropel, nadučiteljeva vdova
Zidani most, Stajersko.

Tovarna Čevljev Tržič, Gorenjsko
PETER KOZINA & CO
Breg. **LJUBLJANA** nasproti Sv. Jakoba Mostu.

PRODAJA NA
DEBELO IN DROBNO

**ZAHTEVAJTE
CENIKE!**

Prekupcem
priporoča se
izbira in nakup
na zalogi

Moderne oblike!
Solidni izdelki!

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Ivan Gričar

Selenburgova ulica št. 3.

Zaloga izgotovljenih oblek

za

gospode in dečke.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in
glace-rokavic, modno blago za
gospode in dame, raznovrstne line
parfume, ročna dela in material,
kirurški predmete.

Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Vojne uniforme

zgotovljene in po meri
pomladanske in letne obleke

dobavlja v najkrajšem času

JOS. ROJINA,
uniformiranje in modni salon za gospode,
Ljubljana, Franca Jožefa cesta št. 3.

Mestna hranilnica ljubljanska

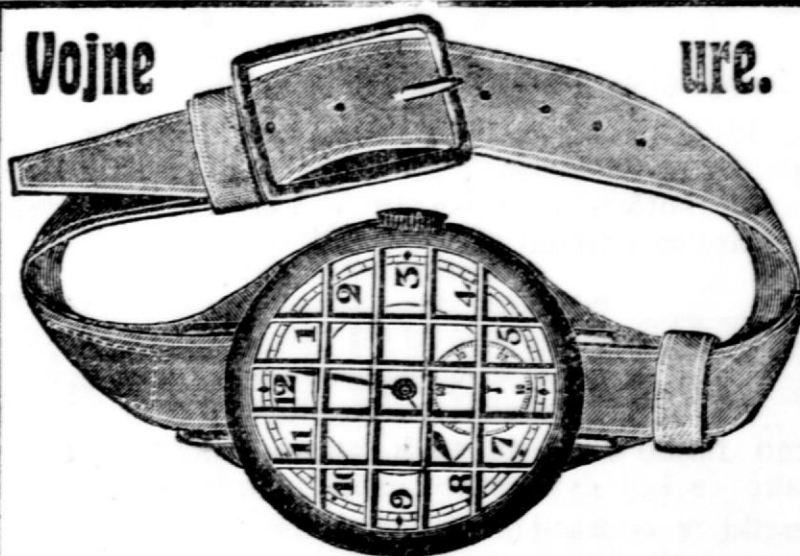
LJUBLJANA
Prešernova ulica št. 3.
Največja slovenska hranilnica!

Koncem leta 1915 je imela vlog K 48,500.000.—
Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne.
Hranilnica je **pupillarno varna** in stoji pod kontrolo
C. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične
domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5 1/4 %
izven Kranjske pa proti 5 1/2 % obrestim in proti najmanj
3/4 % odplačevanju na dolg.

St. 1166. Srebrni pr-
stan „Svetovna vojna“
lepo emailiran K 2-30.

Velika izbira briljan-
tov po nizkih cenah.

Največja
tovarniška zaloga
ur, zlatnine, sre-
brnine in briljan-
tov ter lepa darila
za vsako priliko
po najnižjih sedanjih cenah.

Vljudno vabi za obilni obisk

F. ČUDEN,
Prešernova ulica št. 1.

Naročite novi patriotični
list s koledarjem 1916 tudi
po pošti gratis.

Najcenejšo

dežnike
in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Priznana najnižje cene!

Modni salon
Marija Götzl — Ljubljana, Zidovska ulica št. 8

odprto skladišče nasproti št. 7

priporoča cenjenim damam in gospicam svojo bogato izbero najokusnejše nakitenih svilenih klobukov
in slamniov, vedno novih dunajskih modelov, praznih oblik prvovr stnihtovarn in najmodernejšega nakita.
Popravila po želji. Žalni klobuki vedno v zalogi. Zamanja naročila obratom pošte.

Priznana najnižje cene!

Slovo junaka.

Zganila se je breza v pobočju, si pomela oči, se začudila, pa poklicala: »Čujete, sestre, vstanite, svatovsko se pripravite, naš kralj prihaja!«

In vstalo je življenje v gori, začumelo je po vrhovih. Zdrumile so se breze, bukve, Z belimi rokami so si uravnale pisana krila, pogladile so si razmršene lase in zatakile v kite zelenja. Zasenčile so si oči, pa se zagledale v dolino.

Po solnčni cesti dirjajo iskri belci. Za njimi zlat voz in v njem se pelje pomladni dan v deželo. Zlata krona sega visoko v višave, žezlo leskeče draguljev, dan sedi sredi voza s smehom na ustih, s svežimi lici, z bistrimi očmi in židano voljo. Voznika ni, belci jadrno hite, za njimi gre zelenje, veselje, vrisk.

Začudi se Jerica. Že tri leta hodi na to njivo ob cesti, pa ni bilo še kaj takega, ni še videla podobnega voza, tega kralja, teh belcev. In vse tako leskeče... pa so pravili stari oče, da pridejo slabi časi, polni bede, truda in skrbi. Ne bo več mladih fantov. Trije stari očeti se bodo zbrali na širokem polju pod visoko goro in se bodo pomenkovali, odkod so prišli, bodo tožili ter majali s sivimi glavami... Danes pa Jerica ne razume tega očetovega prerokovanja, ko vendar vidi z lastnimi očmi, da je ravno nasprotno, da je neizrečeno lepo na svetu. Mahoma je vse okrog nje v svežem zelenju. Hitreje ji bije srce, dvigajo se ji prsi, ustni ji trepečejo, oči ji svetijo. Polasti se je neznano hrepenenje, neutešno, silno. Hoče ji srce na dan, da zavriska tja v dalje v solnčni plan za zlatim kraljem. Dvigne roke, pa začuti v lasih kito rož, ki jih je v trenutku zasejal pomladni dan. Tudi njo je napravil svatovsko, kakor bi pričakovala tudi ona nekoga, ki ima priti po dolgem času.

Dvigne glavo Jerica. Nekje v dalji začuje šum, ki postaja vedno glasnejši, čistejši. Kmalu se razlegne glasovi čez vso ravan. Pesem, prava pesem, mila, pa vesela, sveža in razkošna, kot angelsko petje, da gredo glasovi daleč pod nebo, preko poljan, po šumih, od vseh strani, na vse strani.

Oči ji zastrme v daljavo. Na široki cesti vstaja oblak zlatega prahu, iz njega se vzpenja v zrak zastava, raztrgana, krvava, umazana. A gonosna plapolala, krepko vihra v pomladnem vetru. Močnejše zadoni petje, mogočno iz stoterih grl. Pesem poje o pomladi, miru, domovini in ljubezni.

Jerica stoji nepremično. Čuti, kako ji vre po žilah, nekaj blaženega ji gre preko duše. Čaka... Zastava prihaja bliže, za njo krdele s trudnim, a umerjenim korakom. Že razloči Jerica postavne. Fantje so to, junaki, ki se vračajo iz vojske. Obrazi so jim rjavi, očrneli, obleka umazana, ohlapna, orožje zarijavelo — iz oči jim gleda jeklena samozavest, zrejo predse in stopajo naprej. Pred njimi v prvi vrsti, z zastavo v mišičastih rokah in na široko ramo vprto, stopa postaven, lepo zrasel, močan fant. On umerja krdele korak, vodi ga. Petje doni svečano, pa buči mogočno, zastava vihra, plapolala, kakor bi pogovarjala o slavnih činih junakov.

Zdaj ovinek... Jerici zastane dih, pobledi v obraz, v prsih ji burka, tresejo se ji noge, mrzlično izteza roke in neizmerne radosti pretrgano kliče: »Prišel si... vrnil si se, Peter... pozdravljen od mojega gorečega srca... tisočkrat pozdravljen... Uresničile so se moje vroče želje... uslišana je moja prošnja... zdaj ostaneš pri meni — moj si!«

Z iztegnjenima rokama hiti k cesti, kliče... prosi... Krdele stopa mimo, zre resno predse, zastava vihra, pesem doni... Se obupen klic Jerice — katerega pa zadušijo mogočen, ubran popev, ki grmi čez plan do gor, od obzorja do obzorja...

Strahoma je planila Jerica — edina hči krčmarja Stipeta — pokonci. Zravnila se je v postelji in razburjena bulila v temo. Sunkoma

so se odprla vrata. S svečo v roki je prihitela mati k postelji.

»Kaj je, Jerica? Zakaj tako prestrašeno gledaš... ali nisi ti klicala?!«

Mati skrbno povprašuje, zre v Jerico, se ozira boječe po izbi in oknih.

»Povej, Jerica!«

»Ne, ne, mati! Ničesar ni! Mišlila sem le, da je že dan... da je že svetlo... da treba na njivo k cesti...«

Rahlo prime mati hčerko za tresočo roko.

»No, kako moreš kaj takega misliti. Lézi in se pokrižaj!«

Omahnila je Jerica nazaj. Mati jo je previdno odela. Odšla je tiho po prstih iz izbe, zaprla vrata, pa zamajala s sivo glavo in globoko vzdihnila.

Zunaj je padal dež. Padal je gost, ter zagrinjal in ogrinjal... Daleč v tujini je besnel boj, obupen, krvav...

Anton Gaspari.

Razkritja o velesrbskih aspiracijah.

Pod tem naslovom objavlja oficijozni »Pester Lloyd« obširno poročilo o načrtih srbske vlade.

Res, bujnost — Pester Lloyd!!

Iz poročila posnemamo: Po odhodu avstrijskih čer iz Srbije v decembru 1914 je sesaval ministrski predsednik Pašić program. »Velike Srbije«, ki so ga odobrile tudi vse v koalicijskem ministru zastopane stranke. V tem programu zahteva Srbija Bosno in Hercegovino, Banat in Bačko, Hrvatsko in Slavonijo, Kranjsko in Istro s Trstom, Dalmacijo do Dubrovnika ter severno Albanijo z Dračem. Jadranska obala od Dubrovnika do Kotori naj bi pripadala Črni gori, vprašanje Skadra pa je v programu označeno za sporno.

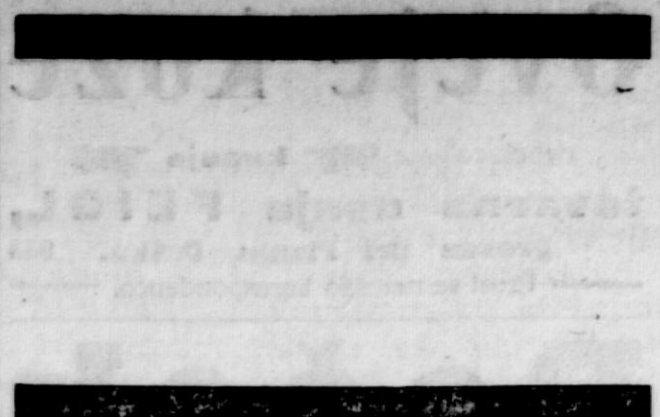
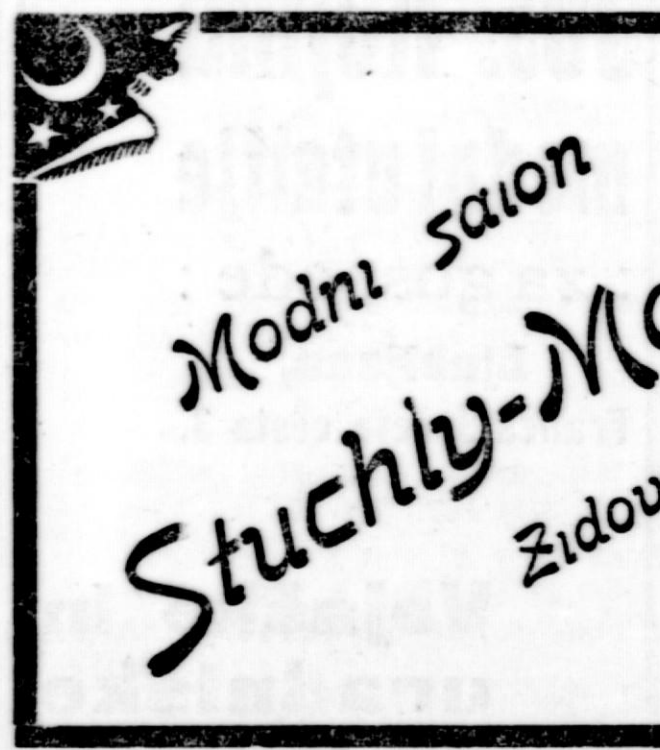
Ta program so v obliki spomenice izročili srbski poslaniki ententnurni kabinetom ter ga ujemljevali z motivacijo, da je ustanovitev velike vsejugoslovanske pokrajine obsega juče Srbije za evropski mir nujno potrebna. Srbija naj postane dedič monarhije na jugu, monarhije, katero so videli srbski merođajni krogli že razbito in uničeno od rus. navala! Italija o tej spomenici ni vedela sploščka ničesar, pozneje pa, ko so začeli mešetariti italijanski ministri za Judežveve kompenzacije na račun avstrijskih jugoslovanskih pokrajin, je italijanska vlada brzkone izvedela za vsebino srbskega programa. Zato je proti antiitalijanskim demonstracijam v Srbiji, ki so nastale vsled italijanskih aspiracij v Primorju, ostro protestirala, ker je vedela, da se vršijo te demonstracije s privoljenjem srbske vlade, katere program je tako ostro nasprotoval italijanskim načrtom.

»Pester Lloyd« zatrjuje, da je vzbudil srbski program v Londonu, Parizu in Petrogradu začudenje, pa tudi odpor. Sir Edward Grey ga je sprejel s karakterističnim nasmehom, francoska vlada ga je sicer vzela na znanje, toda odklanjala je vsako diskusijo z ozirom na znane ji italijanske zahteve. Sazonov pa je izrazil svoje začudenje, da Srbi ne zahtevajo tudi Rima in Moskve, očital jim je megalomanijo ter jih

svaril, da naj si ne delijo medvedove kože...

Proti zavezniškim vladam je pričel sedaj Pašić organizirati javno mnenje v aliranih državah. Skupno s svojim pomočnikom, bivšim dunajskim poslanikom Jovanovičem je poslal najprvo v Italijo svoje propagandiste in agente, katere pa je Italija kmalu prisilila, da so odšli v Pariz in London. Za njimi so bili poslani v ententina glavna mesta ter tudi v Atene in Bukarešto razni vseučiliški profesorji, ki naj bi s predavanji in članki pridobivali javno mnenje ententnih držav za velikosrbsko idejo. Vse kaže, da je bilo njih delo brezuspešno. Tako n. pr. je zahteval profesor Cvijić, da se naj ga pokliče domov, ker da je pri Angležih ves trud zamanj. Sazonov pa si je prihod srbskih profesorjev opetovano prepovedal, češ, da ima že s Supilom dovolj izkušenj. Navzlic temu sta prišla bivši minister Stojanović in profesor Velić v Petrograd, kjer se jima je posrečilo interesirati časopisje, kjer pa sta imela tudi velike polemike s profesorjem Miljukovom, ki ni prijatelj Srbov.

Ko pa je začela katastrofa v Galiciji, je prenehala njuna agitacija. Gališki katastrofi so sledili veliki časi balkanske ofenzive in porazujoči neuspehi italijanskih navalov. Pod temi razvalinami so pokopani tudi Pašićevi načrti.

Fellerjev blagodišeči, poživlajoči v več nego 100.000 zahvalnih pismih in od mnogih zdravnikov priporočeni rastlinski esenčni fluid z zn.

Modni salon Stuchly-Maschke Zidovska ulica št. 3. Dvorski trg 1. Ljubljana.

Plutovinastih zamaškov tvornica Zuckermann & Löbl, Praga-Poříč 26. Kapice za steklenice in maslini stroji. Na dobo. Cen. zastoj. Na drobno.

Absolventinja

trgovskega tečaja z odliko in z malo prakso išče službe v kaki pisarni. Kdo, pove uprav. »Slovensk. Naroda«.

Prodajalec =

973 in = prodajalka

se takoj sprejmeta A. Persché, Ljubljana.

Proda se okoli 40 krasnih divjih kostanjev

enkrat presajenih, imajo že lepo senco, posebno pripravljen za gostilniške vrtove. 890

Ogleda se jih pri lastniku J. Končanu v Rožni dolini pri Ljubljani.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

ob mrtvaških odrh drevesne cvetlice, kakor tudi najfinije dekoracijske cvetlice za dvorane in balkone. Vsakovrstne sadike do najzlahtnejših cvetic in zelenjavi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno. Brzjavke: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana.

Priporoča osebno izbrane

novosti 3 Dunaja.

Velika izbira okusnih klobukov za dame in deklice kakor tudi bogata zaloga žalnih klobukov.

Solidno blago. Priznana nizke cene. Popravila točno in vestno.

Zunanja naročila na izbiro 3 obratno pošto.

KINO IDEAL

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 1.

Telefon št. 328.

Senzacijski spored za 3 dneve:

soboto 25., nedeljo 26., ponedeljek 27. marca.

En dan bitke neke avstro - ogrske armade.

Sascha vojni film št. 71. Aktualni pomenki.

Odda se soba pri vdovi brez otrok.

Veseloigra v 3 dejanjih s kraljico humorja gospo Ano Maller-Lacke v glavni vlogi.

Strašilo na gradu Katerow.

(Skrivnost zelene sobe.)

Velika senzacijska drama v 4 dejanjih. 1250 metrov. Rahamo film.

Napeto, jako originalno dejanje, odlično igranje in lepe slike so bile na Dunaju posebno pohvaljene.

Učenke

za žensko krojaštvo sprejme
Roza Medved,
Mestni trg št. 24, III. nadst. 1001

Lepostanovanje

z dvema sobama in kuhinjo, meblvano ali brez pohištva v št. Jakob. Okraju, išče zakonski par brez otrok. Ponudbe na upr. »Sloven. Naroda«.
980

Trgovski sotrudnik

26 let star, vojaščine prost, izučen špecerijske in železninske stroke, ter deželni pridelkov išče službo, najraje na deželi. Nastopi lahko takoj.
1005
Cenjeni dopisi pod »trgov. sotrudnik/1005« na upravnštvo »Sloven. Naroda«.

posestvo

z nad 100 orali gozda, njiv, travnikov in pašnika, večnoma arondirano, v ravnini, 2 uri od Celovca, pri drž. cesti, z dobro gostilno in velikimi poslopi, le pol ure od železnice, se prodaja pod ugodnimi pogoji in zmerni ceni. — Vpraša se na J. Božič, pošta Grafenstein, Koroško.
863

37 leten drž. poduradnik.

se želi
seznaniti z mlado gospico, lepe postave, z nekoliko premoženjem. Cenjene ponudbe je poslati pod »Felicitas 990« na upravnštvo »Slovenskega naroda«

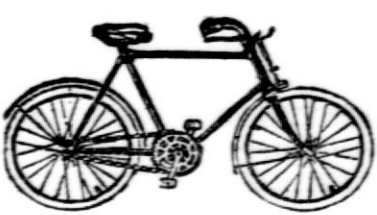
Inteligentna spretna

Budimpeščanka

se priporoča
kot maseza, operaterka kurjih očes in za zdravljenje z mrzlo vodo.

Vpraša se: Poljanska cesta 7, pritrilje, levo.
995

Prodajalci koles in mehaniki!

zahtevajte moj en gros cenik za leto 1916 o kolesih, pneumatikah in drugih kolesnih potrebščinah. Soliden in najcenejši nakup. Slovenska korespondenca.

Tovarniška zaloga koles in šivalnih strojev ter izvozna trgovina.

A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustrasse 23/III
oddelek II. 787

Baterije in električne žepne svetilke,

na najceneje pri K. A. KREGAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 21/23. 1007

Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna vpliva proti slabostim v želodcu ter radi toga v nobeni družini ne bi smel manjkati.

Modni salon

Minka Horvat, Ljubljana, Stari trg 31.

Velika zaloga dunajskih damskih in dekliških

slamnikov.

Popravila točno in najceneje. Zalni klobuki v veliki izbiri.

Ovčje kože

debelovolnate kupuje
tovarna usnja **FEIGL,**
Bresau pri Planju, Gdke. 933
Prosi se nemško korespondenco.

Deček

za lažje delo. se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji. 983
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Žigijenična
manufaktura
Julij Stager

Dunaj I, Wiesingerstr. 8 F.
Ceniki z zdravniškim poukom gratis in fr. Zaprt, 30 vinarjev v znakah. 431

500 kron!

Vam plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, obtiščavci v 3 dneh brez bolečin ne izginejo s korenino vred z **Ria balzamom.** Stotine zahvalnih in priznanih pism. Lonček z garancijskim pismom 1 K, 3 lončki K 2-50, 6 lončkov K 4-50. — Kemy, — Rošice (Kassa) I Postfach 12 274, Ogrsko. 66

Obvestilo.

Podpisani vlijudno naznanjam čestitim obiskovalcem, kakor tudi vsem cenjenim odjemalcem, da sem primoran vsled vpoklicanja v vojaško službovanje, brivnico oziroma lokal

do povrnitve zapreti.

Da pa cenjenim odjemalcem še lahko v nadalje postrežem, bo lokal pa samo za prodajo blaga vsaki dan samo od 9. do pol 1. ure in v nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne odprti in izročeni v zaupljive roke. Čestitim obiskovalcem pa se najlepše zahvaljujem za dosedanja naklonjenost in se priporočam pri vrnitvi za zopetni cenjeni obisk.

Z odličnim spoštovanjem

Stefan Strmol, brivec,

zaloga lasnih izdelkov in potrebščin

Ljubljana, Solenburova ulica 1. Ceniki franko.

Ceniki franko.

VOLNO

za snežne čepice, moške nogavice, zapestnike i. t. d. priporoča

Toni Jager

LJUBLJANA

Židovska ulica št. 5.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Natschok z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Mišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Jos. Rojina

modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške

uniforme:

po meri v najkrajšem času.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

popravila svojo veliko izber dežnikov in solčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno

krojaški pomočnik

se sprejme takoj.
Viljem Pfundner, Kranj.

G. Flux

Gospodsk. ulica 4,

I. nadstropje, levo. 987

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

Priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osebje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi za odgovor znak.

Električne in acetilenske

svetilke

vseh vrst kot:

žepne svetilke: K 1-40, 2-50, la baterije a 55 vin., 70 vin.

II. male žarnice: a 24, 30 vin.

Acetilenske ročne svetilke iz medij, ponikljane a K 6-50, acetil. namizne svetilke, elegantno izdelane a K 6-50, viseče svetilke, a K 13-.

Najcenejša dobaviteljica za prodajalce!

En gros katalogi na zahtevo gratis.

Pošilja po povzetju, hrvatska korespondenca.

A. WEISSBERG

Dunaj II., 2109

Untere Donaustrasse 23/III.

Proti 9

zobobolu in gnijlobi zob

izborna deluje dobro znana

antiseptična

Melusine ustna

in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprimerno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom K 1-20.

Po pošti se pošilja najmanj 2 steklenici

Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg Franc. Jožefovega jubilejnega mostu

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!

Prosim vlijudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborna delujoče

antiseptične melusine-ustne zobne

vode, katera je neprekosljivo sredstvo

zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprimerno sapo iz ust. Za

ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Avgust Sattler sinovi

GRADEC

Landhausgasse

priporočajo

Gumijeve predmete v tehnične svrhe:

cevi, goščila itd.

Predmete iz trdega gumija v električne svrhe

Kirurške predmete iz gumija

Fabrikate iz azbesta

Strojne armature

Materijal za goščila

Strojna olja in mazila

Jermene

Jermenaste plošče

Kletarska orodja

Sesalke in brizgalnice za ročni in motorni obrat

Gasilne priprave: armature, lestve, cevi

Potrebščine za mlino: pasove, peharje

Nepremojljive plohte

I. t. d. 879

prodajalka

mešane stroke, z daljšo prakso, najraje na deželi, a tudi v mestu. Naslov pove upr. »Sloven. Naroda«.
974

akviziterji

za življensko zavarovanje. Ponudbe pod »spreten/930« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.
980

Začetnica ali učenka

za trgovino s papirjem, se sprejme takoj. Več se poizve pri trvdki

Fr. Iglič, 988
Ljubljana, — Mestni trg št. 11.

Lokal

pripraven za prodajalno ali vinsko klet se odda s 1. majnikom v Šolenburgovi ulici št. 6. 936

Vpraša se istotam pri gospodu Bocu.

Sprejme se 1. maja t. l.

trgovski sotrudnik

dober železninar, pri 948

Francu Piceku,

Ribnica, Kranjsko.

Limone in pomaranče, vedno sveže sadove, posušeno južno sadje, omentalski sir, sardine

v olju priporoča

Paul Ruppe, Linc ob Donavi,

veletrgovina z južnim sadjem.

Prosi se za nemško korespondenco. Dobavlja proti povzetju z naplačilom ali predplačilom.

Točna postrežba zagotovljena. 959

Tridesetleten, vsestransko izobražen

gospod

samski, nadporočnik (sedaj vojaščine prost) več več jezikov, energičen in natančen, želi primerne službe v gozdnem, gradbenem, gospodarskem ali industrijskem podjetju. 1000

Ponudbe na upravnštvo »Slovenskega Naroda« pod »Služba 350/1000«.

Kupim

HIŠE

v središču Ljubljane, ki nesejo čistih 6 % proti takojšnjem plačilu. Oferte z vsemi pogoji na upravnštvo »Sloven. Naroda« pod »Prodaja hiše 6%/1002«.
1002

Cinasto starino

(kroznike, skleda, žlice i. t. d.)

kupuje po ugodnih cenah

Alojzij Furlan,

Vipava št. 259, — Kranjsko.

Redni občni zbor

Notranjske posojilnice v Postojni

reg. zadr. z omeji. poročtvom,

se vrši

v nedeljo, dne 2. aprila 1916. ob

2. uri popoldne v zadržni pi-

sarni v Postojni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva s predložitvijo bilance za 33. upravno leto 1915.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o teh poročilih.
4. Sklepanje o razdelitvi dobička.
5. Volitev članov ravnateljstva.
6. Volitev članov nadzorstva.
7. Čitanje revizijskega poročila.
8. Predlo i zadržnikov.

V Postojni, dne 21. marca 1915.

Ravnateljstvo.

(Slovenska imena raznih mestnih delov Gorice.)

Obsežna je ravan, po kateri se razteza goriško mesto, in v olepšavo stoji v ravnini malo hribovje z gradom, Kostonjeva, Starogora. Prvotno življenje v tej ravnini, kadar se je bilo mogoče tu vstaliti potem, ko so se nehali navali narodov v Italijo, se je gibalo okoli gradu, okoli gorice, tako lepo solncu izloženega hriba, ob katerega vzhodu se je tekom stoletij razvilo mesto ter se raztegnilo po ravani.

Odkar je tu Gorica, prebiva tod slovenski rod. To nam pričajo najlepše krajevna imena v pomeriju mesta. Celotno mesto se imenuje Gorica. Opetovano že smo povedali, da leta 1001. je v zgodovinski listini zabeleženo ime goriškega mesta tudi pošteno po slovensko in rečeno je zraven, da slovenski prebivalci nazivljejo mesto Gorica. To je v listini, s katero je cesar Oton III. oglejskemu patrijarhu Ivanu podaril polovico gradu Solkanskega, Silicanum, in trga goriškega poleg drugega ozemlja. Sestavljaalec dotične listine je čutil potrebo poudariti ime mesta po slovensko, kar prica, da so bili Slovenci oni živelj, ki je prihajal v prvi vrsti v poštev pri presoji prebivalstvenih razmer.

Kakor ima mesto v celoti slovensko ime, tako nosijo tudi razni deli goriškega mesta pristna slovenska imena. Poglejmo po ravnini proti Solkanu. To je tista stran, na katero so nas gonili goriški irredentovci ven iz mesta. Svoj čas so kričali nad nami za vsakim mestnim voglom nahujskami mladici: »Ritornè pur a Salcan!«, torej na ono stran, katero so celo oni, ki so drugače proglašali vso deželo za italijansko, smatrali za pristno slovensko. Dol od Solkana v mesto se razteza lepa livada in na Livadi v mestnem pomeriju tik ob levem bregu Soče se razteza lepa slovenska skupina hiš. Za Italijane je pot na Livadi »via della Levada«, slovenska livada se ni dala skriviti v italijanski izreki. Iz mesta na Livado se gre čez Gorišček, kateremu so nadelili Italijani ime »Piazza Catterini«, na desno Goriščka proti Kostonjevič je predmestje Pristava, Borgo Prestau, na vrhu se dviga Kostonjevič z znanim franciskanskim samostanom, iz katerega nas je toliko let učil slovensčine pater Stanislav Škrabec. Onostran, vedno na desno, se skriva proti Krombergu slovenski mestni del Grčina (v Grazigna so jo prekrstili Italijani). Torej sama lepa slovenska krajevna imena na tej ravnini in višini. Tam kjer je sedaj obsežni kolodvor, je velik prostor: na Blanciah. Šola naše predobne Ciril - Metodove družbe se imenuje: šola na Blanciah. Lotimo se tega imena in povejmo, da ni italijansko, kakor bi marsikdo mislil, zagrozen »odrešenec« v Italiji pa bi seveda prisegel, da je ime pristno italijansko, kakor so te vrste ljudje hoteli imeti v Gorici vse italijansko. V svoji sloviti poulični izizvalni »pesmi«, nazvani »Marameo«, katero je zložil mestni italijanski svetovalec in jo vglasbil italijanski sodnik, so kričali na nas neprestano, da »a Gorizia benedetta tutto tutto xe italian«. Blancio imenujejo Italijani »Bianca«, Bela, ali helega ni bilo nič gori, vse zeleno, sedaj je belo, ker se svet rabi za železniški promet in železniške naprave; lepo v ravnini pod pogorjem je raztegnjena Blancia, oziroma Blance. V Pleteršnikovem slovarju nahajamo »blanjó«, »blano«, in navedena sta krajša Črniče v Vipavski dolini in Pliskovica na Krasu, kjer imenujejo blanjó, blano gredico. Male gredice so blance in gredice na goriškem polju proti Solkanu so dale ime Flanca. Č v izgovoru je nastal pozneje morda po vplivu italijanske označbe dela omenjenega polja. Na Štajerskem blizu Sevnice je slovenska vas Blancia. Ta gotovo ni nastala iz italijanske »Blance«, ako pa bi se jutri naselili Italijani tam, bi nazivali pojutrišnjem že kraj po svoje »Blancia«. Od predmestja Pristava proti gradu je predmestje Frata. Frata pomeni površino, na kateri se ne sme pasti, sveže obraščen gozdič. Na Goriškem je tudi dosti priimka Fratik. Pojdimo dalje »za gradom«, pridemo v predmestje Podturen (Borgo San Rocco). Staro slovensko ime je Podturen. Grofje Thurni so bili lastniki zemljišča in njihovi koloni slovenski kmetje. Ako je bil vprašan kmet, kje je, je odgovoril »Pod Thurnom«. Odtod ime Podturen. V delu proti Vrtojbi, proti južnemu kolodvoru so vedno prebivali slovenski kmetje. Pri barki se imenuje del ob Soči kraj Št. Andreja in Brajnikovi pomnijo, da je družina tam že nekaj stoletij. Potem pa Studenec, Borgo Acquedotto. To je del mesta od ulice Alva-

rez zadej ob Korzu ob bivši ulici Leopardi, obsežen kos z lepim slovenskim imenom. Do leta 1876. so imenovali na municipiju v Gorici ta del s poštenim slovenskim imenom, v omenjenem letu v seji 21. oktobra pa so prekrstili to predmestje v Borgo Acquedotto. Torej voda je le ostala tudi v novem umetnem imenu, v ljudski govorici pa Studenec. Predmestje Cingraf ima ime po zgodovinskem nazivanju Coronijevega grada (Cingraf ali Grafenberg). Del ob Soči nosi lepo slovensko ime Stračice. Tako so okoli in okoli središča goriškega mesta slovenska imena živa prica, kdo od nekdanj prebiva tod.

Po Rožni dolini se pride v Ajševico, to je del proti podčavenski strani. Baronovšče se imenuje slovensko ta Rosental ali Val di rose. In tam na desni strani se krene v Starogoro. Slovenski kmetje prebivajo tam. Na municipiju jih dobro poznajo, samo pri ljudskem štetju »pozabijo« jih vpisati za Slovence.

Pa pogledimo v pravo mesto! Sredi mesta je lep naš Travnik. Staro čestljivo ime, katerega Piazza grande ne izbriše nikdar. Travnik je bil nekoč tam pod gradom, predno je nastala cerkev in jezuitski samostan in označba je ostala v ustih Slovencev in tudi Italijanov. Preprost goriški Italijan je poznal Travnik Piazza grande je nazval pojazzo grande. In ime Travnik je uvekovečeno v imenu, ki ga ima vojašnica ob cerkvi sv. Ignacija, to je »Traunik-kaserne«. Do leta 1876. je bil ta veliki trg sredi mesta samo Travnik, tega leta pa je čutil goriški mestni svet potrebo, da je v seji 21. oktobra prekrstil Travnik v Piazza grande. Torej cela stoletja je veljalo edino slovensko ime Travnik za najlepši mestni trg, pred 40 leti pa so ga šele prekrstili po italijansko, ali kakor rečeno, v ljudskem govoru je živel dalje. Že omenjeni Studenec seže v središče mesta ob Korzu. Ulica Morrelli je imela ime »za mesnicami«, »za vojašnico« so imenovali Slovenci via Caserma, Staritrg Piazza S. Antonio, Senenski trg Piazza Bertolini, za gradom Dietro il Castello, ulica Vogel (Vogel je slovenski priimek) torej povsodi, kamor se ozremo po mestu, žive sledovi slovenstva, zgodovinsko podprti. Te nam je treba kazati posebno v sedanjih časih, ko se toliko piše o Gorici ter se jo predstavlja skoro dosledno v popolno napačni luči, kar se tiče narodnosti prebivalstva in starih zgodovinskih in sedanjih pravic do nje.

Gospodarstvo.

Zagotovitev porabljanja krme in paše v letu 1916.

Vsled ukaza poljedelskega ministrstva v sporazumu z ministrstvom za notranje stvari in pravosodja z dne 23. februarja 1916. l. drž. zak. št. 53, veljajo določila ministrskega ukaza z dne 6. maja 1915. l. drž. zak. št. 111, o zagotovitvi porabljanja krme in paše z nekaterimi izjemami tudi za leto 1916.

Ta ukaz ima vpoštevanje za leto 1916. določene izjemne, naslednje besedilo:

1. V letu 1916. je vsak zemljiški lastnik dolžan vse svoje travnike, pašnike in planine pripraviti tako, da služijo pridobivanju krme ali da se pase na njih kmetijska živina.

2. Na podstavi ministrskega ukaza z dne 5. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 200) postavljene komisije za pridelke morajo v okoliših, za katerega so postavljene, skrbeti za to, da se pravočasno in popolnoma pridobi krma in da se pase kmetijska koristna živina.

V ta namen je komisijam za pridelke zlasti naloženo: a) Dognati tiste travnike, pašnike in planine, za katere je treba pomoči za njihovo redno porabljanje, ker so njihovi posestniki (obdelovalci) pozvani na vo-

jaško službovanje, ali zaradi drugačnih ovir, ki jih je povzročila vojna, ter poskrbeti za pomoč; b) dognati tista zemljišča travnikov, pašnikov in planin, ki se kljub njihovi pripravnosti dolje plohi niso porabljala ali se niso zadostno porabljala za pridobivanje krme ali pašo kmetijske koristne živine. Komisije za pridelke morajo predložiti političnemu okrajnemu oblastvu seznam teh zemljiščih in sicer s posebnim podarkom površin, pripravnih za pridobivanje suhe krme, najdalje do 1. dne maja 1916; hkratu je navesti, ali je v občini res pomanjkanje pašniških zemljišč ali je zaradi tega treba pritegniti še druga taka zemljišča za pašo koristne živine.

3. Politično okrajno oblastvo mora po prejemu tega seznama nemudoma pozvati lastnike v § 2, št. 2, imenovanih zemljišč, naj najdalje do 15. junija 1916 dokažejo, da so sami že zadosti ukrenili, da se zagotovi pridobivanje krme, ali paša za kmetijsko koristno živino, oboje v polni v kraju običajni meri izmeri, bodisi v lastnem obratu ali s tem, da se prepuste ti užitki drugim. Ako se ta dokaz ne poda v zgoraj določenem roku, more politično okrajno oblastvo vsa ne popolnoma izkoriščena zemljišča za krmo in za dejansko potrebo potrebne površine pašnikov in planin prepustiti za obdelovanje in izrabljanje občini, v kateri so zemljišča, ali kakih drugi občini, v kateri primanjkuje zemljišč za krmo ali pašnike, oziroma se na neno lego in na neno potrebo.

4. Ako občina obdeluje odkazana zemljišča, ima pravico vporabljati obstoječe poti, in ako je treba, narediti nove. Nadalje more ukreniti vse, kar je potrebno, da se zagotovi uživanje, zlasti narediti ograje, napajališča, stanišča in enake navadne naprave.

5. Ko neha užitek, mora občina odkazana zemljišča brez odloga postaviti v njihov prejšnji stan.

6. Donos iz uživanja odkazanih zemljišč se steka v občinsko blagajno. Lastnik nima pravice do plačila. Pravica do odškodnine zoper občino mu gre le za take škode, ki niso združene z rednim obdelovanjem prepuščenih zemljišč.

7. Zoper naredbe političnega okrajnega oblastva, ukrenjene ob izvrševanju tega ukaza, ni pripustna pritožba na višjo stopnjo, razen v kazenskih primerih.

8. Kdor ravna zoper predpis tega ukaza ali zoper predpis zaukaza, ki ga je na njegovi podstavi izdalo politično okrajno oblastvo, tega kaznuje to oblastvo na denarju do 1000 kron ali z zaporom do enega meseca.

9. Predpisi, veljajoči na podstavi tega ukaza za lastnika, se zmislu primerno vporabljajo tudi na zakupnika, uživalca in druge stvarne upravičence.

10. Organi gozdnotehniške službe politične uprave ter v tistih deželah, kjer so agrarna oblastva, organi agrarskih oblastev, so dolžni podpirati politična okrajna oblastva, komisije za pridelke in občine v izvrševanju nalog, ki so jim naložene s tem ukazom.

Navodilo zatiranja trine peronospor na Primorskem leta 1916.

Avstrijska vlada je v svo modro galico v množini nad 100 kg. ki se nahaja v rokah posameznika, zaplenila.

Z modro galico razpolaga letos c. kr. poljedelsko ministrstvo. Na Primorskem bo letos modro galico dobiti edinole pri sledečih korporacijah itd.: Goriška: Deželni odbor v Gorici, okrajno glavarstvo v Sežani, kmetijsko društvo v Gorici, goriška zveza gospodarskih zadrug v Gorici. — Trst: Tržaška kmetijska družba v Trstu, Societa agraria v Trstu. — Istra: Zveza gospodarskih zadrug (Federazione dei consor-

zi industriali ed economici nella Provincia d' Istra) v Poreču, deželni kulturni svet v Poreču, kmetijsko društvo (Consorzio agrario) v Izli, gospodarska zveza za Istro, zdaj na Voloski, c. kr. trdnjavski poveljnik v Pulju, c. kr. okrajno glavarstvo v Pazinu. — Vinogradniki, ki še modre galice morda niso naročili, naj store čim prej pri eni imenovanih korporacijah itd. — Glede vporabe modre galice naj si vinogradniki letos zapomnijo sledeče: 1. Kadar so poganki na trti 20 cm dolgi, se jih prvič poskropi z galično-apneno raztopnino (od začetka do polovice maja). 2. Drugič naj se skropi 15 dni po prvem škropljenju (od polovice do konca maja). Ako se je vsled vlažnega in toplega vremena bati hitrejšega razvoja bolezni, tedaj se mora škropiti vdrugič že 8 dni po prvem škropljenju. 3. Tretje škropljenje se vrši brez ozira na čas cvetenja, približno 20 dni za drugim (sredi junija). Ob merju in na otokih se škropi kakih 14 dni pred nego v notranjosti dežele. V normalnih časih, ko je bilo modre galice po ceni dovolj na razpolago, škropilo se je od začetka do polovice julija četrtkrat. V navadnih letih in v odprtih legah pri visoki kakor tudi pri nizki vzgoji trt je štirikratno škropljenje zadostovalo. Na ravnem, v zaprtih legah in v deževnih letih je pa bilo potrebno petdo sedemkratno škropljenje. Toda letos, ko bo le malo modre galice na razpolago, bo moralo zadostovati trikratno škropljenje. Za vsako

škropljenje zadostuje 1 % galično-apnena raztopnina (1 kg modre galice na 100 litrov vode in primerna množina apna). Le v slučaju, da bi bilo leto 1916. zelo deževno, naj se rabi 1 1/4 do 1 1/2 % galičnoapnena raztopnina. Ako se pri vsakokratnem škropljenju strogo pazi, da se enakomerno poskropi vse zelene dele trte in tudi grozdice, si s trikratnim škropljenjem moremo zadostno obvarovati vinograd in trgategv škode po peronospori. Dobra škropilnica, tanko noseč razpršilnik in razumno, ne potratno škropljenje, pripomagajo ne samo štediti na dragoceni modri galici, ampak zagotovijo obenem tudi gotov uspeh.

MODNI SALON

Rozi Fabčić, Rimska cesta 6.

Cenjenim damam in gospicam priporočam

veliko izbero slamnikov modelov in raznega nakita.

Postrežba točna in solidna.

Postrežba točna in solidna.

Proti nalezenju

se moramo varovati tembolj, ker sedaj razne nalezljive bolezni na pr. škrlatinka, ošpice, koze, kolera, tius nastopajo z zvišano močjo, zato

rabite

4179

povsod, kjer se pojavijo take bolezni, dobro desinfekcijsko sredstvo, ki ga morajo imeti ob potrebi pri vsaki hiši. Najpriljubljenejšo razkužilo sedanjosti je po preiskavah zavodov prof. Löfflerja, Liebreicha, Proskauerja, di Vestea, Pfeifferja, Vertuna, Pertika, Vasa itd. nesporno

LYSOFORM

ki se brez vonja, nestrupen in ceno dobi v vsaki lekarni in drogeriji v originalni steklenici (zeleno steklo) po K 1.— Učinek Lysoforma je točen in zanesljiv, zatorej ga zdravniki priporočajo za razkuževanje pri bolniški postelji, za izmivanje ran, oteklin, za antiseptične obveze in za irigacijo.

Lysoformovo milo

je fino, voljno in čisto toaletno milo, ki vsebuje Lysoform in učinkuje antiseptično in se lahko rabi za najbolj občutljivo kožo, tudi pri otrocih in dojenčih. Dela kožo mehko in voljno ter povzroča posebno vonjav duh. Zadostuje en poizkus in rabili boste zato zanjeto to izvrstno milo, samo navidez drago, v rabi pa jako varčno, ker milo dolgo traja. Komad stane K 1-60.

Lysoform s poprovo meto

je močno antiseptična ustna voda, ki takoj in zanesljivo odstrani duh iz ust ter zobe beli in konservira. Tudi pri katarjih v vratu, kašlju in nahodu ga po zdravniški odredbi lahko rabite za grgranje. Nekaj kapljic zadostuje na kozarcu vode. Originalna steklenica stane 1 krono 60 vinarjev in se dobiva v vsaki lekarni in drogeriji. Zanimivo knjigo z naslovom »Zdravje in desinsekcijske« pošlje na željo gratis in franko kemik HUBMANN, referent Lysoformwerke Dunaj XX., Petraschgasse 4.

Dr. Keleti & Murányi, Lysoform-tvornice, kem. tvornica v Ujpest.

3809

Herbannyjev podfosforokisti

apneno železnati sirup

Že 46 let zdravniško preizkušen in priporočan prsi sirup. Razkrajja slez, blaži kašelj, pospešuje tek. Povzdičuje slast in reditev trupa in je izbornen za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih.

Steklenica 2 K 50 h, po pošti 40 h več za zavoj.

Na III. mednarodni farmac. razstavi odlikovano z veliko zlato kolajno.

Edino izdelovališče in glavno razpečevališče:

Dr. Hellmanna lekarnica „Zur Barmherzigkeit“

Razpošiljanje po pošti vsak dan.

na Dunaju VII/1, Kaiserstrasse 73-75.

(HERBANNYJEV naslednik).

Zaloge pri gg. lekarnarjih v Ljubljani in Novem mestu itd.

Friston samo s spodnjo varstveno znamko.

Pred ponarečami se svari.

Herbannyjeva

aromatiška esenca

Že 48 let uvedeno in vrio preizkušeno, bolečine tolaže in mišice krepeče sredstvo za vžigunje. Lajša in odstranja bolečine v sklepih in mišicah ter živčne bolečine. Tudi kot poživljajoče in jačeče sredstvo ob hudih naporih izborno preizkušeno.

Steklenica stane 2 K, po pošti 40 h več za zavoj.

Šivalni stroji!

„Singer“ in „Layser“ s podolgaštim, okroglim žolnikom, Central-Bobbin za dom in rokodeljstvo se kupijo najbolje in najceneje pri širni
A. WEISSBERG, tvorniška zaloge
 Dunaj II., Untere Donaustrasse 23/III.
 Hitro razpošiljanje na vse železniške postaje. — Cenovniki v slovenskem jeziku zastoj. 1124

== Najnovejša izbira ==
 == umetniških in drugih ==

razglednic
 pismenega papirja
 in vseh pisarniških
 in šolskih potrebščin

NARODNA KNJIGARNA

Ljubljana Prešernova ulica šte. 7.

Največja zaloge novih in najnovjših
otroških vozičkov
 in navadne do najfinije

Žime.
M. Pakič
 v Ljubljani.
 Brezplačno uravnavanje se
 pošlje s poročilom.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in
zaloge štedilnikov

se nahaja: 125

Ambrožev trg šte. 9.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloge

steklenine, porcelana,
svetilnik, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
I. t. d.

Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda
po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1845.

Barvo barvarstvo
 ter kemično čiščenje in
 snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

== == == ==

Priporočamo specialno
damsko in otroško konfekcijo
 zelo solidne trdke

M. Kristofič-Bučar
 Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša **KOSTUME** Najnovejša

BLUZE : Plašče, jope : **KRILA**
 Zalne — domače obleke
 Perilo, čepice, modrice
 in modne predmete.
 Kožuhovine.

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

== Pošilja na izbiro tudi na deželo. ==

Specialni oddelek platna
 v trgovini

A. Šarc lastnica **Jadviga Šarc**

nudi še priložnost k dobremu in cenemu nakupu

rjuh	srajce	odejnih rjuh
brisalk	hlače	blazin
brisačev	spalne srajce	pernatih blazin
prtov	„ jopice	pernic
prtičev	spodnja krila	žepnih rut
šifon	nogavice	zefir

Švicarska vezenina.

PERILO

za gospode se izdeluje po meri.

NAJBOLJŠE PERILO

lastni izdelek.

C. J. HAMANN Mesni trg 8.

Vizitnice in kuverte s firmo

priporoča

== „Narodna tiskarna.“ ==

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji
 za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za
 vezenje v hiši.
 Pisalni stroji
 „ADLER“,
 Pletilni stroji
 vseh velikosti

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
 najbolj priležni, ležni in najboljše
 kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

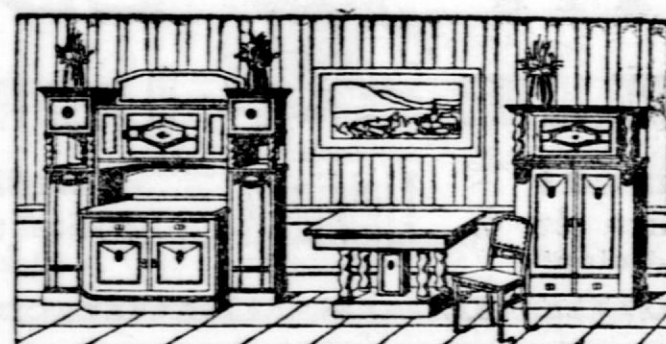
Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
 čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

Zaloga pohištva in tapetniškega
blaga. ————— Mizarstvo.

Popolna
 spalna oprema:
 2 postelji, 2
 omari, 2 nočni
 omarici in 1
 umivalnik s
 marm. ploščo
 in ogledalom
 K 350.—.

Jamci se sa
 solidno delo.
 Cene
 konkurenčne.
 Zahtevajte naj-
 novejši katalog,
 kateri obsega
 nad 300 mo-
 dernih slik.

—==— **Otroški vozički.** —==—

J. Pogačnik, Ljubljana,

Marije Terezije cesta št. 13—18.

120

Svoje častite odjemalce

vljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in
 municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od
 c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne
 policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in
 municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem,
 ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi
 ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevčik

puškar in trgovec s orožjem
 v Ljubljani.

121

PREMOGnajboljše kakovosti
po dnevnih cenah
na vagone ali vozove**F. & A. Uher**
Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 4.**Smrekovo lubje**za leto 1916 kupuje na cele vagone
tovarna usnja **FEIGL**,
Drosan pri Piznju, Češko. 934
Prosi se nemško korespondenco.**Lep lokal**v Kolodvorski ulici z 2 izložbenima
oknomi 48se odda takoj.
(Prej je bila pisarna »Bremen-Amerika«.)
Vpraša se pri fotografu **Rovšek**.

Najnižje cene. Dobro blago!

Modni salon F. Harborič

A. Mildner nasled.

Ljubljana, Mestni trg šte. 7.

priporoča svojo veliko zalogo dunajskih modelov

svilnatih klobukov, slamnikov, kinčanih
in praznih oblik, cvetlic, peres i. t. d.
Vedno velika izbira žalnih klobukov.

Za pravila točno in cenovno.

Sprejme krojaškega pomočnika

za veliko in malo delo, 925

I. N. Potočnik, Kamnik.

Vsakevrstne

slamnikepriporoča gospodom trgovcem in slav.
nemu občinstvu 65**Fr. Cerar**
tovarna slamnikov
v Stobu, pošta Domžale, pri Ljubljani.**Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani**

Delniška glavica 3.000.000 kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondii okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.Priporoča nakup srečk za 5. razred V. c. kr. avstrijske razredne loterije.
Zrebanje za ta razred od 10. aprila do 8. maja 1916.Cene za posestnike srečk prejšnjega razreda:
Cena za 1/1 srečko K 40.—, 1/2 srečke K 20.—, 1/4 srečke K 10.—, 1/8 srečke K 5.—.Cene za novo vstopiške igralce:
1/1 srečka K 200.—, 1/2 srečke K 100.—, 1/4 srečke K 50.—, 1/8 srečke K 25.—.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 1/2 % čistih.2 % rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.
Nakazila vojnim vjetnikom v vseh državah, izvršujejo se točno in najkulantneje.

Zajamčen uspeh ali pa denar nazaj. Zdravniški izkaz o izvršnem učinku, zraven pa še na tisoče zahv. pism na ogled.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med. 787

dr. A. Rixa kreme za prsi oblatveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh**. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 3-30, velika pušica, zadostna za uspeh K 8-80. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., **Lakierergasse 6 E.**
Zalogo v Ljubljani: drogeriji Kano in »Adrija«.

100 l domače pijače!

osvežujoče, slastne in ško gasče si lahko vsako sara napravi s majhnimi stroški. V zalogi so ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškati hrusevec, poprovi metovec, pomarančev prvenec, višnjevec. Neuspeh izključen.

Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča nemesto ruma in žgana. Sestavine s stančnim navodilom stanejo K 5-50 franco po povzetju. Na pet takih porcij dam eno zastoj. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice i. t. d. neprecenljive vrednosti, ker to delava aveti in ne opijani in njegova delazmožnost ne trpi.

Jan Grolich, Engel-Drogerie Brno, št. 639, Moravsko.

Nad 50 let obstoječa

parna barvarija in kemično snaženje oblek

ter

apretura sukna

Ljubljana, **Anton Boc** Glince,
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.
se priporoča.
Postrežba vestna in točna. Najnižje cene.

Ustanovljeno l. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon številka 154.

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja.

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. nasproti hotela »Union«.

Delavnica: Igriška ulica šte. 6. Električna sila.

Priznano najboljšje

faff brzošivalne stroje

v navadnih in najfinejših opre mah z 10letno pismeno garancijo kakor tudi najbolj priljubljena

Puch vozna kolesa

priporoča trdka

IGN. VOK,

špecialna trgovina sivalnih strojev in koles ter vseh posameznih delov itd.

Ljubljana, Sodna ulica št. 7, Ljubljana.

Sprejemem zastopnika ali zastopnico.

POZOR!

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem **Viktor Bajt**.

Naslov za brzojavi: **Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.**

THE VERA American Shoe

za gospode in dame so dospeli iz Amerike.

Edina prodaja ževljarnica **J. Szantner** Ljubljana
Selenburgova ulica št. 4.

Made by **Rice & Hutchins** Boston, Mass. U.S.A.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 900.000.

4 3/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.